

A large, abstract graphic on the left side of the page consists of several overlapping circles and semi-circles in various colors: a large light green circle at the top, a dark green shape in the middle, a bright pink circle at the bottom right, and a tan circle at the bottom left. A large white circle is also visible on the left side, partially overlapping the green shapes.

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

Bestuurlijk voorwoord en leeswijzer	1
-------------------------------------	---

Jaarverslag

Deel I: Programmaverantwoording

Programma 1 Smart Governance (incl. Begroting Regio Achterhoek)	5
--	---

Programma 2 Smart Economy	13
2.1 Smart werken en innovatie	14
2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt	17
2.3 Mobiliteit en bereikbaarheid	20

Programma 3 Smart Living	22
3.1 Wonen en vastgoed	23
3.2 Circulaire economie en energietransitie	26
3.3 Gezondste Regio	29
3.4 Ruimtelijke opgaven Achterhoek	32

Programma 4 Bedrijfsvoering en Rente	33
--------------------------------------	----

Deel II: Paragrafen

Paragraaf 1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	35
Paragraaf 2 Financiering	38
Paragraaf 3 Bedrijfsvoering	40
Paragraaf 4 Subsidies	43

Jaarstukken

Deel III: Jaarrekening	46
------------------------	----

Balans (inclusief toelichting)	47
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	54
Gebeurtenissen na balansdatum	54
Overzicht van baten en lasten	55
Publicatie WNT	57
SiSa verantwoordingsinformatie	59
Verzamelstaat afrekening gemeenten	61
Rechtmatigheidsverklaring	62
Controleverklaring accountant	63

Bijlagen

Deel IV: Uiteenzetting financiële positie	69
Algemene financiële beschouwing	70
Taakvelden per programma	72
Verzamelstaat bijdrage gemeenten	73

Bestuurlijk voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken van 2025. Een jaar waarin werd gestart met het formuleren van een nieuwe inhoudelijke agenda voor de Achterhoek. Het komen tot een breed gedragen visie 2050 met nieuwe accenten, focus en een meer integrale manier van werken, leverde veel gesprekken en inzichten op. Leden van de Achterhoek Raad, de Board, het bestuur en deelnemers van de thematafels hebben op verschillende momenten hun kennis en adviezen ingebracht. Dit leidde tot door de Achterhoek Raad breed gedragen uitgangspunten en een inhoudelijke perspectief. Een mooie basis voor de in 2026 te presenteren visie 2050 en passende netwerksamenwerking.

In 2025 werd ook het 'Toekomstverhaal Achterhoek 2100' als Regionaal Perspectief Achterhoek (RPA) gepresenteerd en vastgesteld. Het RPA schetst een wenkend perspectief op basis van ruimtelijke, maatschappelijke en economische ontwikkelingen voor de Achterhoek op weg naar 2100. De richtinggevende uitgangspunten vormen bouwstenen voor regionale inbreng in Rijks- en provinciale processen waar keuzes worden voorbereid voor de toekomstige ruimtelijke inrichting van Nederland, Gelderland en de Achterhoek. Daarmee is het RPA een ruimtelijke inspiratiebron en een belangrijke onderlegger voor de nieuwe Achterhoek Visie 2050.

Als erkenning van onze gezamenlijke samenwerking en lobby inzet werd de Achterhoek geselecteerd als één van de elf regio's voor het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR). Dit biedt ons een structurele positie aan tafel bij het Rijk als één van de landelijke voorbeeldgebieden waarmee het Rijk werkt aan een nieuwe manier van gebiedssamenwerking buiten de Randstad. Daarmee is het NPVR voor de komende jaren één van de belangrijkste pijlers onder onze regionale ontwikkeling én gezamenlijke lobby. We maken een Regioplan dat samenhangt met de nieuwe visie 2050, de lessen uit de Regio Deal, het RPA en andere relevante onderwerpen voor de Achterhoek. Zo ontstaat één consistent geheel: één verhaal, één set opgaven, met meerdere instrumenten die elkaar versterken.

Deze 3 trajecten vonden plaats tegen de achtergrond van diverse wisselingen in het algemeen en dagelijks bestuur, en ook binnen de organisatie van 8RHK ambassadeurs. Toch bleef de winkel open voor alle taken en werkzaamheden waarvoor 8RHK is opgericht; het aanjagen en realiseren van projecten en regionale koersbepaling op verschillende beleidsagenda's, lobby en communicatie om de Achterhoek op de kaart te zetten en extra subsidies te verwerven, de organisatie van bestuurlijke overleggen, evenementen, en werkbezoeken. Dit alles binnen de kaders van een sluitende meerjarenbegroting.

We zijn ervan overtuigd dat al deze werkzaamheden een solide basis bieden voor een volgende stap in een versterkte en toekomstgerichte Achterhoek samenwerking.

Leeswijzer

Het jaarverslag wordt gevormd door de programmaverantwoording in deel I, en de paragrafen in deel II. In het verslag vindt u de structuur van onze regionale 3-O samenwerking terug. Deel III is de jaarrekening en deel IV bevat de uiteenzetting van de financiële positie.

In de 'Achterhoek Visie 2030 Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit' staan onze doelen op het gebied van Smart Governance, Smart Economy en Smart Living beschreven. De programmaverantwoording heeft dezelfde indeling. De programmaverantwoording is qua inhoud breder dan de financiële verantwoording. Zo willen we zichtbaar maken wat er buiten onze eigen (Regio Achterhoek) organisatie gedaan wordt door de partijen die samen Achterhoek ambassadeurs vormen.

NB In de jaarstukken hanteren we de officiële naam van de samenwerking: Regio Achterhoek. Voor de 3O-samenwerking gebruiken wij de naam Achterhoek ambassadeurs; 8RHK.

Opbouw programma's

De programmarekening van Regio Achterhoek bestaat uit 4 programma's; Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Bedrijfsvoering en Rente.

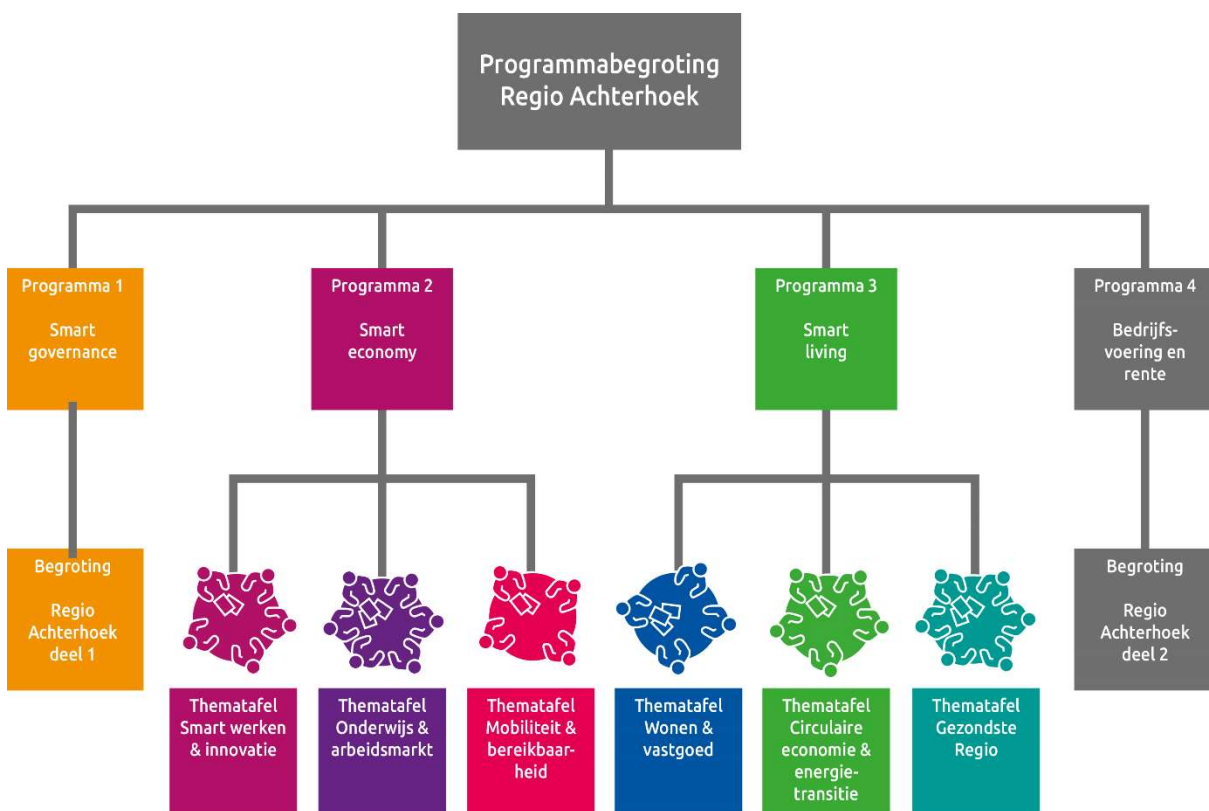
De organisatie van de Achterhoek ambassadeurs (Regio Achterhoek) is de basis en motor voor het programma Smart Governance. De activiteiten, begroting en de financiële verantwoording van Achterhoek ambassadeurs zijn in dit onderdeel te vinden. Hieraan is ook de inwonerbijdrage voor de organisatiekosten vanuit gemeenten gekoppeld.

De programma's Smart Economy en Smart Living geven inzicht in de doelen, activiteiten en lopende projecten per thema. Dit wordt, onder regie van de Achterhoek Board, door zes thematafels vormgegeven en in gang gezet. Deze thematafels hebben een belangrijke rol in het realiseren van de Achterhoek Visie 2030 en het vertalen van de ambities in concrete projecten.

De werkzaamheden voor de grensoverschrijdende samenwerking zijn niet terug te vinden als een apart thema, maar gaat door alle thema's heen.

Met deze begrotingsvorm maken we de doelstellingen van de Achterhoekse samenwerking zichtbaar en controleerbaar.

Het projectenoverzicht dat per thematafel is bijgevoegd is niet uitputtend, want er zijn steeds projecten in ontwikkeling en ook buiten ons zichtveld lopen projecten die bijdragen aan de doelen. Voor de opgenomen projecten geldt dat er vanuit Achterhoek ambassadeurs een bijdrage beschikbaar is gesteld. Programma 2 en 3 van de begroting zijn dan ook bedoeld ter informatie. De projecten van deze programma's worden voor het grootste deel uitgevoerd door de initiatiefnemers en maken geen onderdeel uit van de begroting van Regio Achterhoek.



Samenvatting financiële jaarstukken

Het jaar is afgesloten met een positief saldo. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten (vacatures en opleidingskosten) verminderd met extra inzet voor inhuur derden en door rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren).

Jaarresultaat

	Totaal
Smart Governance	317.000
Bedrijfsvoering en Rente	<u>73.000</u>
Jaarresultaat positief	390.000

Bestemming resultaat 2025

Voorgesteld wordt om het voordelige saldo ad € 389.670 (€ 1,29 per inwoner) als volgt te bestemmen:

- € 151.253 toevoegen aan het investeringsfonds, zoals opgenomen in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2025. Hierin staat dat een eventueel overschot van het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het investeringsfonds tot een maximum van € 0,50 per inwoner (in 2025: € 151.253). Het investeringsfonds dient als cofinanciering voor de Regiodeal, maar kan ook als cofinanciering dienen voor nog aan te trekken gelden. Hierdoor is het essentieel het investeringsfonds te blijven voeden.
- € 150.000 bestemmen voor extra impuls op lobby en marketing. Dit om de visie 2050 en lobbyagenda te vertalen naar concrete en begrijpelijke boodschappen, en aantrekkelijke campagnes om de regio scherp op de kaart te zetten.
- € 88.470 uitkeren aan de gemeenten in de verhouding van het aantal inwoners.

Controleverklaring

RA12 Registeraccountants B.V. heeft voor 2025 een controleverklaring opgesteld ten aanzien van de financiële administratie en het beheer. Dit getrouwheidsoordeel ziet ook toe op de rechtmatigheidsverantwoording. De controleverklaring voor de jaarrekening 2025 is in het boekwerk opgenomen.

Besluitvormingsproces jaarstukken

1 april 2026	Behandeling concept jaarstukken door het dagelijks bestuur De jaarrekening, het jaarverslag, de paragrafen en bijlagen worden in de vergadering van het dagelijks bestuur behandeld.
15 april 2026	Verzenden jaarstukken naar gemeenten Na ontvangst van de controleverklaring worden de stukken aan de deelnemende gemeenten gezonden.
Tot 16 juni 2026	Mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen Mogelijkheid voor gemeenten om gemeentelijke standpunten over de jaarstukken schriftelijk kenbaar te maken bij Regio Achterhoek.
1 juli 2026	Besluitvorming door het algemeen bestuur

Doetinchem, 14 april 2026
Dagelijks bestuur Regio Achterhoek

Deel I

Programmaverantwoording

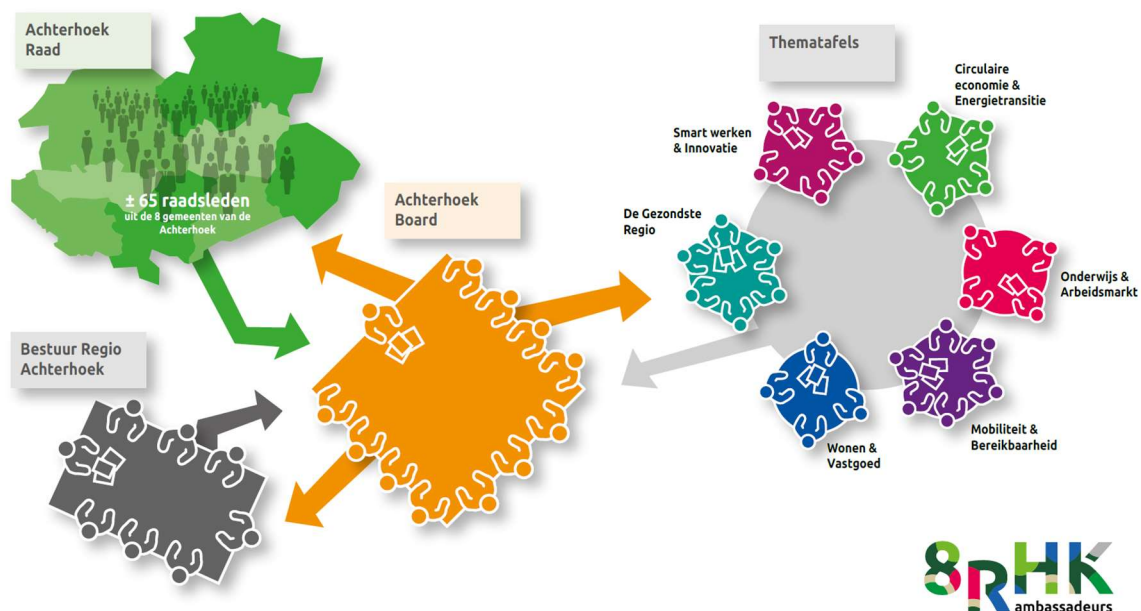
Programma 1

Smart Governance

Smart Governance

Sinds 2018 is de Governance 30 (ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden) ingericht met een Achterhoek Raad, Achterhoek Board en Thematafels. In onderstaande afbeelding is het organogram van de samenwerking opgenomen.

Achterhoekse samenwerking



Regio Achterhoek vormt de juridische entiteit, daarom zijn de taken en de begroting van Regio Achterhoek in dit onderdeel opgenomen. Hieraan is ook de bijdrage in de organisatiekosten van Regio Achterhoek van de gemeenten en provincie gekoppeld. Dit programma en programma 4 Bedrijfsvoering en rente liggen dan ook ter besluitvorming voor aan de gemeenten. De programma's 2 en 3 zijn opgenomen om zicht te geven op de inhoud van de Achterhoekse samenwerking, deze programma's zijn informierend.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

Te bereiken maatschappelijk effect Regio Achterhoek

De samenwerking in de Achterhoek richt zich op de ruimtelijk-economische agenda. De Visie 2030 is daarvoor het kompas. Kern van de Visie 2030 is:

In 2030 heeft de Achterhoek een sterke bloeiende en innovatieve economie, uitgaande van eigen kracht met een aantrekkelijke arbeidsmarkt. Er is een duurzaam werk-, leer-, woon- en leefklimaat. Met gezonde inwoners en met oog voor de brede welvaart van de inwoners.

Vanuit deze kern zijn zes ambities voor 2030 geformuleerd die gekoppeld zijn aan zes Thematafels:

- Breed gekwalificeerde regio: vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zijn in evenwicht.
- Slimme productieve regio: verhogen van de arbeidsproductiviteit in de maakindustrie en agrosector.
- Goed bereikbare regio: duurzaam, betrouwbaar en toegankelijk vervoer voor iedereen.
- Duurzaam schone regio: overschakelen naar hernieuwbare energie, minder gebruik primaire grondstoffen, verminderen emissies en toename biodiversiteit.
- Aantrekkelijke woonregio: de woningmarkt is kwalitatief en kwantitatief toekomstbestendig en in evenwicht.
- Leven lang gezondste regio: samen langer gelukkig en gezond.

Gezamenlijk nemen we verantwoordelijkheid voor een integrale aanpak binnen en tussen de thema's. Daarnaast hebben we als eerste SDG-regio van Nederland de verbinding gelegd met de Sustainable Development Goals. Vanuit de regionale samenwerking leggen we de focus op en geven we invulling aan vijf overkoepelende SDG's. Naast deze vijf overkoepelde SDG's hebben enkele Thematafels nog specifieke SDG's waar aan ze werken. Tot slot is in de Visie 2030 de gebiedsgerichte aanpak voor ruimtelijke opgaven als overkoepelende thema opgenomen, gezien de urgentie in het landelijk gebied. Hieraan is SDG 15 gekoppeld.



Doelen en activiteiten Regio Achterhoek

Doelen	Activiteiten Regio Achterhoek
Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad
Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Board • Regisseren en faciliteren thematafels • Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur • Subsidiewerkzaamheden • Monitoring • Lobbywerkzaamheden • Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking.

De Achterhoek Raad is drie keer bijeengekomen, in maart, september en december.

Inhoudelijk zijn er 3 grote onderwerpen besproken in 2025.

- Werksessie over de regionale wonen-, welzijn- en zorgvisie (september)
- De inhoudelijke agenda en doorontwikkeling van de Regio richting nieuwe Visie 2050 en het NPVR (september)
- Het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek, vastgesteld in de Raad van december.

In december is er een “markt” gehouden waarin raadsleden in gesprek konden met en over lopende Regio Deal Projecten.

De benoeming van de leden van de Achterhoek Board is voorbehouden aan de Achterhoek Raad. Eind maart zijn dhr. O. van Dijk en dhr. G. Visser benoemd als nieuwe leden van de Achterhoek Board. In september is mw. I. Rensink benoemd als secretaris van de Achterhoek Board.

In 2024 is er een licht evaluatie gehouden over de samenwerking binnen Achterhoek Ambassadeurs. Naar aanleiding van deze -overwegend positieve evaluatie- heeft de Board 10 actiepunten benoemd. Deze zijn in maart besproken in de Achterhoek Raad. Samen met de commissie werkwijze is actiepunt 5 opgepakt; het gesprek voeren over de inrichting, de rol en het mandaat van de Achterhoek Raad en het samenspel tussen Achterhoek Raad en de Board. In juni is daarvoor een interactieve bijeenkomst gehouden met leden van de Achterhoek Raad aan de hand van 3 gespreksonderwerpen. De algehele conclusie is dat positief gekeken wordt naar het gremium Achterhoek Raad, en dat er groot draagvlak is om dit voort te zetten. De leden van de Achterhoek Raad vinden de netwerkfunctie van grote waarde en zijn betrokken bij de resultaten en uitvoering van regionale projecten. De Raad staat open voor aanpassingen, zoals meer inhoudelijke betrokkenheid bij de projecten en verbinding met de andere 2-O's. De omvang en inrichting van de Achterhoek Raad blijven hetzelfde, waarbij 3 bijeenkomsten per jaar als voldoende werden ervaren.

Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht

Personele en bestuurlijke ontwikkelingen

Het algemeen bestuur is met de burgemeesterswisselingen flink gewijzigd. Dit geldt ook voor het dagelijks bestuur. Dhr. P. van Domburg (gemeente Bronckhorst), mw. L. Werger (gemeente Oude IJsselstreek), mw. A. Fellinger (gemeente Montferland) en A. Jetten (gemeente Winterswijk) zijn toegetreden tot het algemeen bestuur.

Mw. A. Bronsvoot (gemeente Oost Gelre) is -na het vertrek van dhr. H. de Vries (gemeente Montferland)- toegetreden tot het dagelijks bestuur. Voor de opvolging van dhr. J. Bengevoord (Winterswijk) is mw. L. Werger aangewezen. In het voorjaar 2026 neemt mw. A. Bronsvoot afscheid. Dat is een nieuw moment om naar de invulling van het dagelijks bestuur te kijken.

Op 1 juni is mw. I. Rensink begonnen als de nieuwe secretaris directeur. Zij volgde de interim secretaris-directeur mw. L. Dennenberg op. Ook op andere functies zijn wisselingen geweest. Dit geldt met name voor het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek, de thematafel Wonen en Vastgoed, team lobby en communicatie, en in de ondersteuning. In juni nam de lobbyist afscheid. Deze positie werd in 2025 nog niet ingevuld, ondanks een vacaturetraject. Voor het NPVR werd in oktober de nieuwe functie van programmamanager ingevuld. Tot slot besloot het algemeen bestuur om een kwartiermaker Kunst, Cultuur en Erfgoed te stationeren bij 8RHK Ambassadeurs. Deze wordt gefinancierd door de 8 gemeenten en is 1 oktober begonnen voor een periode van 2 jaar.

Lichte evaluatie en reflectie op inhoudelijke regio-agenda

Naar aanleiding van de lichte evaluatie heeft de Board 10 actiepunten geformuleerd. Die zijn in het algemeen bestuur, thematafels en Achterhoek Raad besproken en onderschreven.

Meest belangrijk en urgent is om te reflecteren op en keuzes te maken in de inhoudelijke agenda van de Achterhoek en rolneming van de Regio. En vandaaruit te werken aan een nieuwe Visie 2050.

Vanuit de organisatie is er in het voorjaar een bespreekstuk gemaakt over de inhoudelijke agenda en de rol van Achterhoek Ambassadeurs daarin. Ook is hierin een gedachte opgenomen over de doorontwikkeling van de samenwerking/Governance en de inrichting van de organisatie.

Doel van het bespreekstuk was om enerzijds input te geven voor een nieuwe inhoudelijke Visie en anderzijds om een volgende stap te zetten in de samenwerking.

Dit bespreekpunt is 22 mei jl. met de Thematafels, Achterhoek Board en het algemeen bestuur besproken. Dat heeft - samen met de sessie met de Achterhoek Raad op 23 juni - input opgeleverd voor aanscherping en volgende stappen die op 4 september jl. in de Board zijn besproken.

In september zijn Achterhoek Raad, Thematafels en algemeen bestuur opnieuw meegenomen in de inhoudelijke agenda en doorontwikkeling. Dit was géén eindbeeld, maar de start van een gezamenlijk gesprek om te komen tot een heldere en gedragen visie op de toekomst van de Achterhoek en de rol van 8RHK Ambassadeurs daarin. Gedeelde hoofdlijnen zijn:

De voornaamste redenen om de doorontwikkeling in te zetten zijn:

1. Een integrale benadering van complexere maatschappelijke opgaven
2. Regionale regie op transities
3. De behoefte aan meer inhoudelijke focus
4. Een duidelijkere rolnemings van de 8RHK ambassadeurs organisatie
5. Breder eigenaarschap over de visie en uitvoering

Uitgangspunten voor de inhoudelijke ambitie zijn

1. Een toekomstbestendige economie (pijler 1)
2. Een levendige regio (pijler 2)
3. De Achterhoek opent zijn eigen deuren en deuren van anderen
4. De Achterhoek verhoudt zich tot maatschappelijke transitie

Vertrekpunten voor de doorontwikkeling van de Governance zijn:

1. 3-O samenwerking is leidend
2. Draagvlak en bereik vergroten
3. Strategische versterking
4. Flexibiliteit en integraal werken
5. Van start-up naar scale-up
6. We gaan aan de slag met een iconproject voor de Achterhoek

Het inhoudelijk perspectief is samen met het RPA (zie par 3.4) input voor de nieuwe Achterhoek Visie 2050 (actiepunt 2 uit de evaluatie) en daarmee ook een bouwsteen voor het Regioplan NPVR. Beide worden in 2026 gepresenteerd.

Regio Deal

De uitvoering van de Regio Deal kwam op stoom. Er werden 13 projecten goedgekeurd in 2025. Voor een aantal springplanken gold dat er nog onvoldoende projecten waren ingediend. Zo is er voor de springplanken rondom wonen veel energie naar de Woondeal gegaan en daardoor was er minder focus op ontwikkeling van projecten voor de Regio Deal. Rondom de doelen van de springplank innovatieve landbouw kwam er extra geld beschikbaar onder meer voor de experimenteer regio, waardoor er minder projecten voor financiering binnen de Regio Deal werden ontwikkeld.

Er is gestart met gerichte communicatie richting doelgroepen over de mogelijkheden binnen specifieke springplanken van de Regio Deal. In oktober werd de stand van zaken rondom de uitvoering besproken in het Rijk-Regio overleg, waarbij ook het NPVR is meegenomen. Aansluitend is er een bezoek gebracht aan het Regio Deal project Zorgcorporatie Mariënelde.

Nationaal Programma Vitale Regio's

De Achterhoek is als enige Gelderse regio aangewezen als regio in het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) dat in 2025 is gestart. Voor een periode van 20 jaar gaat de regio met rijk, provincie en de gemeenten aan de slag met een adaptieve en langjarige investeringsagenda in de regio. Daarbij hanteert het Rijk drie overkoepelende doelstellingen:

- Vitale en leefbare regio's
- Duurzaam en bereikbaar voorzieningenniveau
- Gezonde en kansrijke toekomst voor inwoners in de regio

De Achterhoek en het Rijk bepalen samen in hoeverre aan deze doelstellingen wordt gewerkt en waar de zwaartepunten liggen in het Regioplan voor de Achterhoek.

De Achterhoek is in eerste instantie -naast het ministerie van BZK- aan het ministerie van I&W gekoppeld. Hiervoor heeft Directeur-Generaal dhr. K. van den Burg in juni een werkbezoek gebracht. Om het NPVR uit te voeren stelt het Rijk per regio voor de komende 3 jaar (2025-2027) € 350.000 per jaar beschikbaar aan procesmiddelen, met de intentie om deze middelen te verlengen. Deze middelen worden onder meer ingezet voor het aantrekken van een programmamanager en ondersteuning.

In oktober is de programmamanager gestart. Voor het Regioplan NPVR is een belofte opgesteld die in december aan de Achterhoek Raad is gepresenteerd. In 2026 wordt het Regioplan verder ingevuld, in nauwe verbinding met de Visie 2050.

Lobby Werkbezoeken en bijeenkomsten

- In maart is een werkbezoek aan Brussel gebracht waar ambtelijk én bestuurlijk (dhr. J. Bengevoord) met verschillende parlementariërs is gesproken over thema's uit de impactscan die Publyon voor ons had gemaakt. En ter voorbereiding op de EWRC in oktober.
- Op woensdag 11 juni vond het jaarlijkse lobbyevenement van de regio plaats, het Lentefestival in Nieuwspoort Den Haag met als titel "Achterhoek United". Er was een goede opkomst van Tweede Kamerleden en rijksambtenaren
- Bestuurlijk én ambtelijk waren we aanwezig bij het bij het Aspergediner van de provincie Limburg in Den Haag.
- DG I&W, dhr. K. van den Burg is in juni op werkbezoek geweest in het kader van het NPVR. Er is een bezoek gebracht aan de spoorzone in Doetinchem en de Heuvelstraat in Silvolde.
- Dhr. M. Visser (ministerie van BZK) is in september op werkbezoek geweest in het kader van de Regio Deal. Er is een bezoek gebracht aan Civo en er zijn gesprekken gevoerd over de samenwerking tussen Rijk en regio.
- In aanloop naar de Tweede Kamer verkiezingen is op initiatief van de gemeente Doetinchem een succesvol Regiodebat georganiseerd.
- In oktober vond het Rijk-Regio overleg plaats over de Regio Deal waarin ook het NPVR is besproken. Zowel dhr. K. van den Burg, M. Visser als gedeputeerde H. Witjes waren aanwezig. Aan sluitend met het Regio Deal project zorgcorporatie Mariënveld bezocht.
- In oktober was de Achterhoek volop en actief aanwezig op de EWRC in Brussel. Er werd een gezamenlijk diner met de Stedendriehoek gehouden, eigen sessies georganiseerd en actief gecommuniceerd via LinkedIn.
- Samen met de andere NPVR Regio's is richting (nieuwe) Tweede Kamerleden meermaals aandacht gevraagd voor structurele aandacht en middelen voor de regio's.
- In 2025 is er een pilot gehouden rondom de Lobby in Brussel. Dit door extra -tijdelijke- personele inzet en samenwerking met Publyon. In december zijn de resultaten in het algemeen bestuur besproken: De pilot Lobby Brussel heeft het belang aangetoond van een structurelere Europese aanpak. Voor 2026 kiest de regio bewust voor focus, het verankeren van Brussel in de Visie 2050, een scherpere lobbyagenda en het verkennen van mogelijke samenwerkingsverbanden.

Jaarrekening 2024 en Begroting 2026

De jaarstukken 2024 werden vastgesteld. Op de begroting 2026 is één zienswijze binnengekomen, vanuit de gemeente Bronckhorst. Deze heeft niet geleid tot een wijziging van de begroting die vervolgens in september werd vastgesteld.

Financiën, projecten en ontwikkelingen

De volgende middelen zijn binnengehaald mede dankzij de lobby vanuit 8RHK Ambassadeurs.:

- **€ 412.500** van de provincie voor de Woondeal
- **€ 225.250** van de provincie voor het Programma Slimme en Schone Mobiliteit 2025
- **€ 1.050.000** van het Rijk voor het programma Vitale Regio's (NVPR)
- **€ 5.000.000** van het Rijk voor Experimenteer gebied voor de landbouw (samen met Twente)
- **€ 960.000** subsidie van ZonMW voor de doorontwikkeling van de samenwerkingsstructuur Regioplan Gezondste Regio voor de periode van 2025/2026.
- **15,6 miljoen** voor de uitvoering van het transformatieplan 'mentaal gezond' onderdeel van het Regioplan Gezondste Regio. Uitvoering door zorgpartners.

Met deze extra middelen kunnen we tijdelijk extra uitvoeringscapaciteit aantrekken of projecten financieren. Vaak zijn wij penvoerder. Dit betekent dan ook extra belasting voor administratie en verantwoording.

De voortgangsrapportages over 2024 voor de gebiedsagenda middelen (provincie) en Regio Deal (Rijk) zijn ingediend.

Communicatie en marketing

Ook in 2025 werden regelmatig nieuwsbrieven uitgebracht; een wekelijkse algemene nieuwsbrief en van de zes afzonderlijke thematafels ongeveer vijf keer per jaar. Deze worden bovengemiddeld goed gelezen. Ook op de sociale media kanalen hebben we veel (actieve) volgers op het al langer ingezette LinkedIn. Instagram hebben we verlaten, dit bleek niet de goede doelgroep.

Grotere events en bijbehorende communicatie waren er rondom de lancering van de vijfde Achterhoek Monitor, verschillende bijeenkomsten om woningbouw te versnellen, meerdere bijeenkomsten in het kader van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek en diverse werkbezoeken. Naast de nodige free publicity vanuit onze persberichten, zijn meerdere verdiepende artikelen aangeleverd voor betaalde redactie in Achterhoek Nieuws en MIJNmagazine.

In het najaar is een eigen eerste podcast live gegaan, in een reeks van zes, onder de titel 'de Achtercast' om initiatieven, ontstaan uit de kracht van onze samenwerking breder bekend te maken en verdiepend toe te kunnen lichten.

Onder de vlag van Onverwachte Hoek zijn diverse activiteiten georganiseerd ter versterking van de regionale samenwerking en profilering. Met als flinke uitpakker in externe zichtbaarheid de stand 'Bestemming Onverwacht' op de Zwarte Cross, als herhaald succes na de primeur in 2024. Met Onverwachte Hoek zijn we een samenwerking aangegaan met De Graafschap, Graafschap vrouwen en Orion. In dat kader worden samen diverse events voor de betrokken partners georganiseerd. Tijdens het bestuurdersdiner in maart is gesproken over AI, de arbeidsmarkt en Achterhoek Toerisme. Vanwege de beperkte herkenbaarheid is in de zomer de campagne Onverwachte Hoek op een laag pitje gezet. De Achterhoekse partners die verbonden waren aan de campagne worden als warm netwerk aangehouden onder de werktitel 'Achterhoek Partners' om kennis en kunde over de regio en de arbeidsmarkt te blijven delen. Daarnaast is binnen Achterhoek Partners een werkgroep gevormd die zich richt op de ontwikkeling van een gezamenlijk project, waarmee het partnernetwerk concrete impact wil maken voor de regio.

Voor de profilering is gestart met een uniforme regio brede profilering, in samenwerking met Achterhoek Toerisme (AT). In november is het gezamenlijke merkverhaal vastgesteld. In 2026 volgt het verder uitwerken van de visuele identiteit: huisstijlgids AT en 8RHK ambassadeurs en de introductie binnen regio.

Smart Governance

In totaal waren er eind 2025 4 projecten in uitvoering op dit onderdeel. In 2025 is er geen nieuw project gestart.

Projecten	Looptijd	
Kosten organisatie en uitvoering Regio Deal 2019 - 2025	15-07-2019	31-12-2025
Kosten organisatie en uitvoering Regio Deal 2024 - 2028	01-10-2024	31-12-2028
Achterhoek Monitor 2023 t/m 2025	31-12-2022	31-12-2025
Onverwachte hoek 2.0	01-01-2024	31-12-2026

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	2.506.504	0	75.000	2.581.504

Wat heeft het gekost?

Programma 1: Smart Governance	R 2024	B 2025 primair	B 2025 gewijzigd	R 2025
Lasten (A)	4.567.000	4.342.000	5.477.000	4.951.000
Baten derden (B)	2.051.000	1.258.000	2.268.000	1.910.000
Sub-totaal (B-A)	-2.516.000	-3.084.000	-3.209.000	-3.041.000
Bijdragen gemeenten (C)	2.421.000	2.422.000	2.422.000	2.422.000
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	-95.000	-662.000	-787.000	-619.000
Onttrekkingen reserves	1.014.000	813.000	1.512.000	1.512.000
Toevoegingen reserves	-913.000	-151.000	-725.000	-576.000
Gerealiseerd resultaat	6.000	0	0	317.000

Onder dit programma vallen Achterhoek Visie 2030 en monitoring, Lobby en communicatie, Coördineren van subsidies en projecten, Advisering algemeen en dagelijks bestuur, Achterhoek Board, Achterhoek Raad en thematafels, Uitgaven en inkomsten Investeringsfonds en Onvoorzien.

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 317.000. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten (vacatures en opleidingskosten) o.a. vanwege het niet vervullen van de vacature sr. Lobbyist gedurende een half jaar en het niet volledig invullen van de tijdelijke vacatures lobby-ist en regisseur in 2025, verminderd met extra inzet voor inhuur derden. Een nadere onderbouwing van baten en lasten is op de volgende bladzijde. opgenomen.

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 936.000 onttrekking) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
Onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	225.000	185.000
Onttrekking investeringsfonds (projecten derden)	287.000	287.000
Onttrekking investeringsfonds (eigen projecten)	312.000	352.000
Onttrekking reserve toekomstbestendige organisatie	688.000	688.000
Sub-totaal onttrekkingen	1.512.000	1.512.000
Toevoeging investeringsfonds	-525.000	-376.000
Toevoeging algemene reserve	-100.000	-100.000
Toevoeging egalisatiereserve rente	-100.000	-100.000
Sub-totaal toevoegingen	-725.000	-576.000
Per saldo onttrekking reserves programma 1	787.000	936.000

Specificatie van baten en lasten

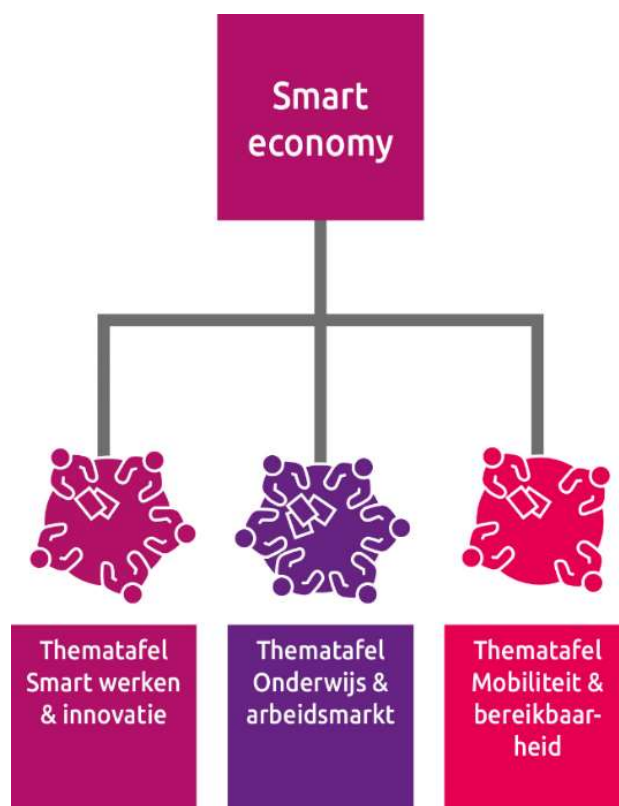
Specificatie baten derden	R2024	B 2025 primair	B 2025 gewijzigd	R 2025
Bijdrage investeringsfonds gemeenten (en overig)	75.000	151.000	225.000	76.000
Diverse opbrengsten (inclusief projecten)	1.417.000	749.000	1.685.000	1.476.000
Bijdrage uit voorziening wachtgelden	-	-	-	-
Ontvangen rente en doorbelaste kapitaallasten	639.000	373.000	573.000	612.000
Interne doorbelasting	978.000	736.000	736.000	736.000
Sub-totaal baten begroting	3.109.000	2.009.000	3.219.000	2.900.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	-1.058.000	-751.000	-951.000	-990.000
Totaal baten programma 1	2.051.000	1.258.000	2.268.000	1.910.000

Specificatie Lasten	R2024	B 2025 primair	B 2025 gewijzigd	R 2025
Personeel loonsom	1.846.000	2.442.000	2.243.000	1.921.000
Overige personele kosten	50.000	83.000	83.000	60.000
Inhuur derden	182.000	30.000	259.000	291.000
Kantoorkosten (huur, ICT, telefonie, etc.)	191.000	203.000	203.000	194.000
Bestuur	15.000	19.000	19.000	9.000
Lobby, communicatie, strategische focus	116.000	122.000	122.000	127.000
Uitgaven investeringsfonds (excl. eigen projecten)	480.000	350.000	512.000	472.000
Werkbudget grensoverschrijdende samenwerking	44.000	-	46.000	39.000
Projectkosten eigen projecten	1.544.000	1.037.000	1.746.000	1.568.000
Onvoorzien	98.000	8.000	196.000	196.000
Transparante btw-voorheffing	55.000	53.000	53.000	52.000
Rente en afschrijving	4.000	15.000	15.000	3.000
Sub-totaal exploitatie	4.625.000	4.362.000	5.497.000	4.932.000
Bij: Interne doorbelasting	978.000	736.000	736.000	736.000
Sub-totaal lasten begroting	5.603.000	5.098.000	6.233.000	5.668.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	-1.036.000	-756.000	-756.000	-717.000
Totaal lasten programma 1 Smart Governance	4.567.000	4.342.000	5.477.000	4.951.000

Programma 2

Smart Economy

In deze paragraaf worden de doelen en projecten van de thematafels weergegeven die vallen onder Smart Economy. Dit zijn Smart werken en innovatie, Onderwijs en arbeidsmarkt en Mobiliteit en bereikbaarheid. Per thematafel wordt weergegeven wat men wil bereiken (doelen in visie 2030) en wat bereikt is. Hierbij zijn ook projectenoverzichten opgenomen. De projecten zijn breder dan hetgeen Regio Achterhoek zelf uitvoert. Dit programma is informerend en niet ter vaststelling.



2.1 Smart werken en innovatie

Wat willen we bereiken?

We willen met innovatie waarde creëren. Technologische ontwikkelingen vragen om nieuwe organisatie- en verdienmodellen. Om de Achterhoek verder tot bloei te brengen, zijn innovatieve oplossingen en smart toepassingen nodig die in economisch, sociaal en ecologisch opzicht waarde realiseren.

Daarnaast willen we de arbeidsproductiviteit verhogen, zodat ondernemingen en organisaties in staat zijn om met minder personeel eenzelfde resultaat te behalen. De Achterhoekse arbeidsmarkt is daarom zeer gebaat bij (sociale) innovatie en smart werken. Een innovatieve ondernemer heeft een sterke uitstraling en daarmee een grotere aantrekkingskracht voor nieuw personeel. Ook willen we innoveren met een maatschappelijke missie. We willen dat versnellen door samen te werken in een open innovatiesysteem van overheden, ondernemers en onderzoeks- en onderwijsinstellingen. Om nieuwe medewerkers te binden, willen we bovendien dé stage- en afstudeerregio van Nederland zijn.

Te bereiken maatschappelijk effect



Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2025 weergegeven.

Productie van de toekomst door technologische innovatie
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel De uitdaging is om met de innovatieve en leidende koplopers én de hoge organisatiegraad van bedrijven als basis, ook in het peloton van mkb-bedrijven te komen tot innovatie en transitie. Dit doen we door het implementeren van sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence, te stimuleren.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Het project 3D metaalpoeder zeven is afgerond en de machine is geplaatst bij AT Techniekopleidingen. Voor 3D metaal printen is er een uitwisseling met studenten van de Fachhochschule Bocholt geweest, een lesprogramma ontwikkeld en 3D printen is toegankelijk gemaakt voor de studenten. • Er is een sectoroverstijgend AI- overleg waaraan sectorverbinders uit Achterhoek Verbindt deelnemen en kennis uitwisselen. Ook zijn er diverse AI-kampvuren georganiseerd om over AI in relatie tot ethiek te spreken. • Er is een Regio Deal aanvraag voor het AI- programma Samen Slim 2030 voor de komende drie jaar ontwikkeld. In dit programma staat de kennisoverdracht rondom AI naar verschillende sectoren en het breed mkb centraal. Binnen dit programma wordt geleerd van de 'leerkring- aanpak' vanuit de maakindustrie. Hiervoor wordt een AI- makelaar ingezet. In 2026 wordt over deze aanvraag een besluit genomen.
Oplossen maatschappelijke vraagstukken door innovatie en sociale innovatie
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel De Achterhoek beschikt over een innovatief sterk en diepgeworteld mkb dat een grote bijdrage kan leveren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. We willen dit versnellen door verbindingen te leggen tussen overheden, ondernemers en maatschappelijke instellingen. We richten ons op vernieuwende proposities, bijvoorbeeld samenwerkingsvormen die meer ondernemerschap en minder bureaucratie beogen, om tot maatschappelijke meerwaarde te komen. En op nieuwe ideeën, praktijken en strategieën die gericht zijn op het verbeteren van sociale structuren en medewerkers van de toekomst.

Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken - De projecten Ishare, Startup in Residence, SmartHub Young Talent, Incubator Industrie en Development zijn volop in de uitvoering. Er zijn nieuwe bedrijven verbonden, lesopdrachten ontwikkelt, challenges uitgezet, netwerken gestart en workshops gehouden. Studenten, bedrijven en overheden werken in verschillende allianties binnen de projecten samen. - De Regio Deal aanvraag voor het programma op Datagedreven Werken in de Achterhoek is voorbereid en goedgekeurd. DataLab GO gaat de komende drie jaar uitvoering geven aan dit programma en zet een regionaal datagedreven ecosysteem op dat als spil fungeert bij het verzamelen, ontsluiten, analyseren en toepassen van data in 30 verband om vraagstukken in de Achterhoek aan te pakken.
Open innovatiesysteem
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel In de Achterhoek is een sterk open innovatiesysteem actief tussen de mkb-bedrijven. Binnen dit systeem wordt samen geleerd, kennis gedeeld en geïnnoveerd. Tot nu toe zijn vooral de koploperbedrijven aangesloten. De aanpak is erop gericht om ook het breed mkb (organisaties van 2 tot 200 medewerkers) hieraan te verbinden, zodat ook zij meer kunnen innoveren.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken - De samenwerking tussen de vier innovatiecentra (de Marke, SHII, CIVON en de Steck) is geïntensiveerd. Er is een gezamenlijke aanpak geschreven, waarvoor middelen uit de Regio Deal beschikbaar zijn gesteld. - Het project Achterhoek Verbindt, als opvolger van het landelijk programma actieagenda MKB-dienstverlening, is van start. Binnen het project worden verbinders, mensen die in verbinding staan met het (breed) Achterhoekse mkb in beeld gebracht en met hun profiel in AI-tool Tessa Verbindt geborgd. Dit met als doel om ondernemers efficiënt en effectief te kunnen doorverwijzen naar de betreffende verbinder/verbindende partij die kan ondersteunen in de ondernemersbehoefte. - Om als Achterhoek goed aan te sluiten bij Tech.Land is geld beschikbaar gekomen vanuit de Regio Deal. Gemeente Winterswijk is penvoerder hiervan en werft namens de Achterhoek een regio coördinator om de kansen binnen het programma te verzilveren. - In samenwerking met de thematafel Wonen & Vastgoed zijn de opties voor een hotspot in de bouw verkend ter versterking van het open innovatiesysteem.
Stage- en afstudeerregio
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel Met SmartHub 2.0 vergroten we de aantrekkelijkheid van de Achterhoek als economische- en arbeidsregio, met name voor arbeidspotentieel tussen de 18 en 45 jaar. SmartHub 2.0 is een kapstok (stichting), die de krachten bundelt en een logische samenhang aanbrengt tussen initiatieven. Het project SmartHub Young Talent richt zich primair op stagiaires en afstudeerders.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken Vanuit Smarthub Young Talent zijn de volgende resultaten bereikt voor de kerndoelgroep (18-25 jaar): - Gerichte marketingcampagnes voor stage-, afstudeerplekken en startersbanen resulterend in een online bereik van ruim 3 miljoen studenten en 217 nieuwe stage- en startersvacatures en in totaal ruim 300 vacatures op het platform. - Intensief relatiebeheer met Achterhoekse werkgevers, gericht op het verbeteren van stagebegeleiding en werkgeverschap voor jongeren. - Onderzoek hoe studenten de stages ervaren bij onze werkgevers. - Actieve samenwerking met onderwijsinstellingen (VO, MBO, HBO en WO) via stagemarkten, gastlessen, diploma-uitreikingen en inspiratiesessies. - Er zijn ruim 200 Achterhoekse werkgevers aangesloten bij Young Talent. Daarnaast is verkend hoe ook (young) professionals tot 45 jaar sterker aan de Achterhoek kunnen worden verbonden, met focus op leven lang leren, wonen, werken en blijvend vestigen in de regio. Het integreren en versterken van huidige en toekomstige initiatieven binnen Stichting Smarthub en daarmee ontdebellen van werkzaamheden per initiatief en centraliseren in één samenhangend ecosysteem zal in 2026 verder doorontwikkeld worden zodat het huidige orgaan nog krachtiger en als eenheid naar buiten kan treden, zodat werkgevers zich gezamenlijk kunnen presenteren én (young) professionals op één plek kunnen landen voor de arbeidsmarktkansen in de Achterhoek.

Projecten Smart werken en innovatie

In totaal waren er eind 2025 9 projecten in uitvoering bij deze thematafel:

Projecten	Looptijd	
3D metaalpoeder zeven	01-01-2024	31-12-2025
Actieagenda MKB dienstverlening	01-11-2024	31-12-2025
Uitbouwen ecosystem Achterhoek	01-04-2022	31-03-2025
iShare	01-12-2023	30-11-2025
Startup in Residence Achterhoek	01-09-2022	31-12-2025
SHII 2.0 Werkend ecosysteem toekomstbestendig maken	19-04-2023	19-04-2026
Smarthub Young Talent	01-12-2021	31-12-2025
MKB Dienstverlening – Achterhoek Verbindt	01-07-2025	31-12-2028
Samenwerking Innovatiecentrum Achterhoek	01-11-2025	30-11-2028

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	3.134.771	236.845	1.875.040	5.246.656

2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

We willen de tekorten op de arbeidsmarkt aanpakken. Volgens de prognoses kampt de Achterhoek met een jaarlijks tekort van 1.500 - 2.000 arbeidskrachten. De Arbeidskracht Analyse Achterhoek laat zien dat het hierbij vooral gaat om het hogere mbo-niveau en het hbo. Daarnaast is er behoefte aan ongeschoolde arbeidskrachten. De banengroei is omvangrijk genoeg om de werkloosheid te laten dalen. Tegelijkertijd zien we dat er nog altijd kandidaten zijn die lastig werk kunnen krijgen of behouden. We hebben in de Achterhoek te maken met ongeveer 14.000 mensen die we tot het 'ongekend talent' mogen rekenen. Dit zijn werklozen, semi-werklozen en mensen die (ongewenst) in deeltijd werken.

Het tekort kunnen we niet alleen opvangen met mensen uit de eigen regio. De aandacht gaat uit naar het aantrekken, binden en boeien van nieuwe en huidige arbeidskrachten. We positioneren onszelf als een sterke, innovatieve regio om te werken en te ontwikkelen.

We werken aan kansengelijkheid en een inclusieve arbeidsmarkt. In de Achterhoek kan iedereen die wil werken, waardig en passend werk doen. Bij het verkleinen van de mismatch kiezen we de komende jaren expliciet voor de sectoren Techniek, Zorg en Onderwijs. Het moet eenvoudiger worden om te kunnen om-, her-, en bijscholen binnen en tussen deze sectoren. We willen dat er, wat betreft de dienstverlening op het vlak van loopbaanvraagstukken gewerkt wordt vanuit een ontschotte dienstverlening. De vraag staat centraal, niet het systeem.

Te bereiken maatschappelijk effect



Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2025 weergegeven.

De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel De grote lijn is de positionering van de Achterhoekse arbeidsmarkt. Hoe zorgen we dat we een aantrekkelijke arbeidsmarkt zijn en blijven. Vanuit strategie naar aanpak; hoe en welke invloed kunnen we hebben op het regionale vraagstuk van werkgevers als werven, binden en boeien van medewerkers voor met name de sectoren Techniek, Zorg en Onderwijs.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken - De programmalijn Leven Lang Ontwikkelen is uitgewerkt en ligt begin 2026 ter besluitvorming voor. - Er is een sterke lobby geweest op belemmerende wet- en regelgeving en structurele financiering voor scholingsvouchers. De lobbyboodschap is op verschillende momenten gedeeld, zoals bij het Lentefestival, bij de VNG, bij het project snelle start asielzoekers en bij de pilot inkomensval vanuit Opijver. - Het project Zorg voor mekaar is van start gegaan in samenwerking met de thematafel De Gezondste Regio. - Samen met een 5-tal zorgorganisaties is een Innovatiehub voor de Zorg opgezet. Hier werken studenten van diverse opleidingen interdisciplinair aan vraagstukken van de zorg.

Talenten zijn benut
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We stimuleren, faciliteren en ondersteunen een Leven Lang Ontwikkelen en Duurzame Inzetbaarheid van medewerkers, rekening houdend met kansengelijkheid. Enerzijds ligt hier een rol voor de werkgevers door in te zetten op een leercultuur in bedrijven en tussen sectoren. Anderzijds is het belangrijk dat werknemers proactief zijn in hun professionele ontwikkeling en de kansen pakken om flexibel te blijven en mee te kunnen bewegen met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Tevens is er aandacht voor Loopbaan en Beroep binnen het VO om leerlingen kennis te laten maken met de kansen in onze regionale arbeidsmarkt.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken Stand van zaken projecten en activiteiten • Het project Opijver loopt goed. Er is nog geen structurele -landelijke- financiering. Daarom is besloten om het project voorlopig te blijven financieren vanuit de Regio Deal. • Het is gelukt om voldoende studenten te vinden voor de AD engineering binnen het Grensland College. • Het implementatieplan van het Regionaal Werkcentrum loopt volgens plan. Het werkcentrum is operationeel er wordt gekeken of het SPT (Service Punt techniek) geborgd kan worden onder het RWC. • Het project pilot inkomstenval van werk naar werk loopt. Inmiddels zijn er 5 kandidaten op weg geholpen met deze aanpak. • Zowel de Techniekdag als de week van de techniek waren succesvol. Vanuit de Regio Deal is een bijdrage beschikbaar gesteld om de Techniekdag verder te professionaliseren. Ook wat betreft het genereren van data t.b.v. follow-up van activiteiten in de rest van het jaar. • Het project Achterhoek Traineeship is voorbereid en ligt begin 2026 voor ter besluitvorming. Het plan voorziet in een uniek traineeship wat de vraag van de kandidaat leidend laat zijn en niet het aanbod.
Een inclusieve arbeidsmarkt
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We maken ons sterk voor iedereen die ondersteuning nodig heeft bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. We werken vanuit de strategische agenda inclusieve arbeidsmarkt Achterhoek langs vier lijnen. We brengen het onbenut arbeidspotentieel, dat momenteel geschat wordt op ongeveer 14.000 personen, in beeld. We zetten in op het vergroten van de digitale vaardigheden van inwoners zodat zij kunnen participeren op de werkvloer en in de samenleving, we bestrijden de laaggeletterdheid en we zetten in op het voorkomen van schooluitval onder jongeren.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • De projecten TINT Achterhoek, Femme Tech Achterhoek en Kleurrijke zorgverleners lopen. De deelname aan TINT blijft wat achter vanwege terughoudendheid bij bedrijven. • Er is een Regio Deal aanvraag voor Digivaardigheid voor basisvaardigheden in ontwikkeling. Daarnaast is de eerste aanzet gemaakt voor verkenning bij digivaardigheid voor werkgevers, te beginnen bij de zorg. • Het project Snelle start asielzoekers loopt tegen belemmerende wet- en regelgeving aan. In september heeft de staatssecretaris een bezoek gebracht aan Fijnder, waarbij gesproken is over de belemmeringen. Het gesprek met Den Haag wordt hierover gevoerd. Wel zijn er eerste plaatsingen geweest.
Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We zetten in op het pakken van kansen die er zijn om via grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking de uitdagingen binnen onderwijs en arbeidsmarkt te realiseren. Dit door in gezamenlijkheid projecten en initiatieven van de grond te tillen.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Het project De Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) loopt goed. • Om als Achterhoek goed aan te sluiten bij Tech.Land is geld beschikbaar gekomen vanuit de Regio Deal. Gemeente Winterswijk is penvoerder hiervan.

Projecten Smart Onderwijs en Arbeidsmarkt

In totaal waren er eind 2025 7 projecten in uitvoering bij deze thematafel:

Projecten	Looptijd	
Achterhoeks Fonds voor talent (Opijver)	15-03-2024	31-01-2026
Europese doorlopende leerlijn (EDL)	01-01-2023	31-12-2026
Femme Tech	01-01-2024	31-12-2026
Grensland College 2.0	01-07-2025	31-12-2026
Inclusieve Technologie Achterhoek	15-09-2024	31-12-2026
Kleurrijke zorgverleners	01-01-2024	31-12-2026
Servicepunt Techniek Achterhoek/Liemers (SPT)	01-01-2025	31-12-2026

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	4.953.621	1.056.421	1.606.861	7.616.903

2.3 Mobiliteit en bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Een goede bereikbaarheid voor de Achterhoek, omdat dit een essentiële voorwaarde is om een aantrekkelijke (werk)regio te zijn voor werknemers, studenten, inwoners en toeristen. Maar ook om economisch te kunnen groeien en voor de leefbaarheid. Verder willen we goede (OV) verbindingen met Duitsland en duurzaam vervoer.

Te bereiken maatschappelijk effect



Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2025 weergegeven.

De infrastructuur is robuust en toegankelijk
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We zetten in op een robuust en goede toegankelijke infrastructuur. Dit betekent dat we ons inzetten voor een verkeersveilige en goed doorstromende N18, snelle (interregionale) fietsverbindingen en een goede bereikbaarheid van de A12 tussen Arnhem en de Duitse grens.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Het project voor diverse infrastructurele aanpassingen voor de fiets en de auto op een deel van de N18 ter hoogte van de Radstake/Kruispunt Lichtenvoordseweg en daarnaast het opwaarderen van het treinstation Varsseveld naar een volwaardige Mobiliteitshub is geaccordeerd. • De gebiedsinvesteringsagenda N18 is klaar en besproken in de thematafel M&B van november. Hierin zijn de korte en middellange termijn opgaven in deze corridor geconcretiseerd. Dit helpt om tot goede projecten te komen. • Samen met de Stedendriehoek is een lobbynotitie opgesteld en verstuurd richting de provincie voor de doorkoppeling van de spoorlijn Winterswijk-Zutphen-Apeldoorn. Het doel is om de doorkoppeling van deze spoorlijn geprioriteerd terug te zien in het Toekomstbeeld OV 2040 (TBOV2040) van provincie Gelderland. • De gemeente Aalten bereid momenteel een Regio Deal projectaanvraag voor waar de “missing link” van een stuk fietsverbinding aan de Nederlandse en de Duitse grens moet worden aangelegd. • De gemeente Montferland bereid momenteel een Regio Deal projectaanvraag voor, voor de fietsverbinding Doetinchem-Didam-Zevenaar. Dit doet de gemeente op basis van een onderzoek dat eind 2025 moet worden gefinaliseerd. • In 2026 vinden er verschillende grote en impactvolle werkzaamheden op de A12 plaats. Dit heeft enorme gevolgen voor de doorstroming van de A12 in die periode. Hiervoor zijn diverse gedragsaanpakken en acties voor alternatief vervoer voorbereid en georganiseerd.
De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We stimuleren duurzaam woon-werkverkeer en werkverkeer. Hierbij hoort ook een robuuste en goed dekkende laadinfrastructuur om de verduurzaming te faciliteren. De grote lijn is om de modal shift en de bijbehorende gedragsverandering te stimuleren.

Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Er is tot en met Q1 2026 een makelaar voor deelvervoer actief die het gebruik en de beschikbaarheid van deelvervoer bij ondernemers, organisaties en overheden in kaart brengt en aanbieders stimuleert deze voor publiek gebruik beschikbaar te maken. Er is een plan van aanpak gemaakt om in 2026 doelgericht acties op te zetten die passend zijn bij het overkoepelende programma Publieke Mobiliteit. In 2026 moet worden besloten welke vervolgacties, passend binnen het programma Publieke Mobiliteit, hierop worden ondernomen en in welke vorm. • De mobiliteitsmakelaar stimuleert het verduurzamen van woon- en werkverkeer. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld. In 2026 moet worden besloten welke vervolgacties, passend binnen het programma Publieke Mobiliteit, hierop worden ondernomen en in welke vorm. • De Logistiek makelaar ondersteunt bedrijven met de verduurzaming van de mobiliteit, en is vooral actief geweest rondom de A12 vanwege de grote en impactvolle werkzaamheden op de A12. Ook werkt de logistiek makelaar in samenwerking met A12 Slim Reizen om de hinderaanpak in 2026 voort te zetten. • De procesbegeleider duurzame mobiliteit heeft een evaluatie geschreven van de werkzaamheden. Hieruit komt naar voren dat het wenselijk is en blijft om op regionaal niveau samen te blijven werken op de onderwerpen duurzame mobiliteit, met provincie, overige overheden, bedrijfsleven en uitvoerders. Het voorzitterschap van de werkgroep wordt overgenomen door de gemeenten Montferland en Bronckhorst.
Slimme vervoersvoorzieningen
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We zetten ons hard in voor een goed dekkend Openbaar Vervoer-netwerk dat goed aansluit op andere (publieke) modaliteiten en faciliteiten. Hiermee proberen we een nieuwe vorm van Publieke Mobiliteit te creëren, waar alle vormen van (deel)vervoer en OV effectief en efficiënt op elkaar zijn aangesloten. Een stevige ruggengraat van trein en Hoogwaardige buslijnen is een voorwaarde om tot een dekkend netwerk zonder witte vlekken te komen. Het realiseren van een dergelijk goed samenhangend systeem is pionierswerk. Wij zitten als Achterhoek in de landelijke koploper groep om dit met het Rijk en de provincie Gelderland de komende jaren verder uit te rollen en mee te experimenteren.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Het plan van aanpak Publieke Mobiliteit is vastgesteld en de Regio Deal aanvraag van dit programma (het niet-infrastructurele deel) is goedgekeurd. Winterswijk is penvoerder van dit programma en heeft een programmamanager aangesteld voor de uitvoering. De programmamanager komt formeel bij de gemeente Winterswijk in dienst, maar voert werkzaamheden voor de hele regio uit voor Publieke Mobiliteit. • In een consortium van regio Achterhoek, provincie Gelderland, Zoov en Arriva hebben we subsidie ontvangen voor de pilot "Bus Agile". Hiermee gaan we tot eind 2028 experimenteren met het integreren van diverse soorten vervoer en het uitrollen van flexibele lijnen, en leren we van de horden die bij deze implementatie horen. • Het vervolgonderzoek om de fysieke en ervaren veiligheid van scholieren en studenten in het verkeer en in het ov beter te duiden loopt nog en wordt begin 2026 afgerond. • De projectaanvraag mobiliteitshub in Varsseveld is samen met Oude IJsselstreek voorbereid en goedgekeurd. Dit geeft een enorme impuls aan de stationsomgeving.

Projecten Mobiliteit en bereikbaarheid

In totaal waren er eind 2025 4 projecten in uitvoering bij deze thematafel:

Projecten	Looptijd	
Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek	01-09-2025	31-12-2028
Invulling taken ADC door ZOOV 2022-2024	01-01-2022	30-06-2026
Gebiedsgerichte corridoruitwerking N18	16-09-2024	31-01-2025
Procesbegeleiding Achterhoekse MaaS-aanpak 2023-2025	31-12-2022	31-05-2025

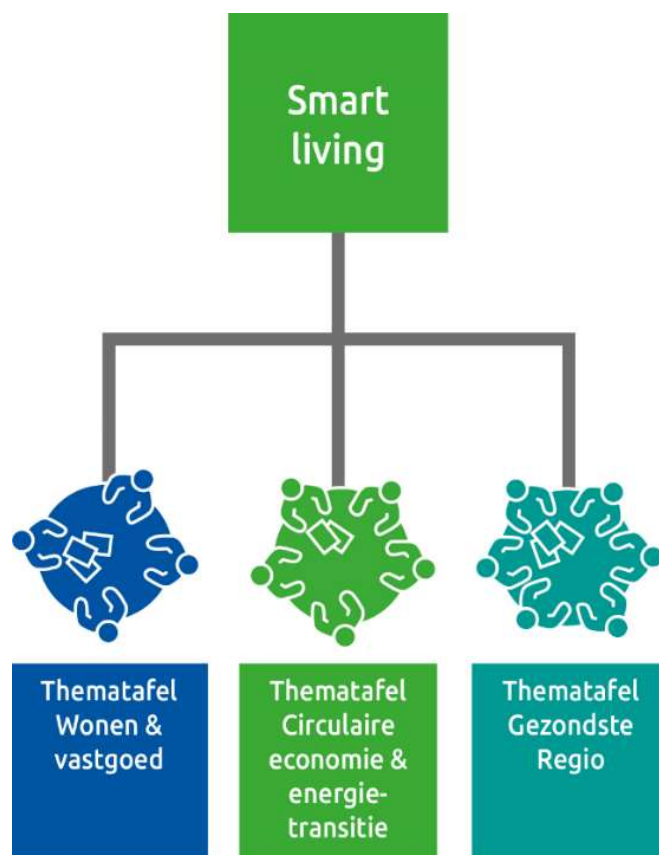
Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	3.352.210	0	344.000	3.696.210

Programma 3

Smart Living

In deze paragraaf worden de doelen en projecten van de thematafels weergegeven die vallen onder Smart Living. Dit zijn Wonen en vastgoed, Circulaire economie en energietransitie en de Gezondste Regio. Per thematafel wordt weergegeven wat men wil bereiken (doelen in visie 2030) en wat bereikt is. Hierbij zijn ook projectenoverzichten opgenomen. De projecten zijn breder dan hetgeen Regio Achterhoek zelf uitvoert. Dit programma is informierend en niet ter vaststelling.



3.1 Wonen en vastgoed

Wat willen we bereiken?

We willen een gezonde woningmarkt met een normale spanning: dus met voldoende toegankelijkheid voor alle doelgroepen en een gedifferentieerd aanbod, passend bij de vraag. Dat betekent dat er in voldoende mate betaalbare woningen zijn en voldoende woon-zorgvoorzieningen die nodig zijn voor de sterk groeiende groep senioren. Bij de ontwikkeling van woningen worden verschillende innovatie woonvormen en bouwaanpakken toegepast. Leegstand is alleen nog maar in de vorm van frictieleegstand aan de orde. De woningvoorraad die bij een dergelijke markt past, is toekomstbestendig. Dit houdt in dat deze in aanzienlijke mate energiezuiniger is gemaakt. Daar waar mogelijk zijn woningen meer levensloopbestendig gemaakt.

Wonen staat niet op zich maar kent een interactie met de directe omgeving. Daarom is het van belang wonen te verbinden met voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van werk, mobiliteit, landschap, maatschappelijke voorzieningen en recreatie. Bij de ontwikkeling en herstructurering van woonfuncties is aandacht voor leefbaarheidsfactoren als veiligheid en sociale cohesie binnen wijken. Daarnaast zal de bebouwde omgeving meer klimaatadaptief en volgens de principes van circulariteit ingevuld moeten worden.

Te bereiken maatschappelijk effect



Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2025 weergegeven.

Voldoende nieuwe betaalbare woningen
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel In de Regionale Woonagenda en de Woondeal hebben we duidelijke afspraken gemaakt over het aandeel betaalbare woningen. We stimuleren conceptuele woningbouw voor de realisatie hiervan, alsmede grondpolitiek en gerichte handhaving en beleid om betaalbare woningen ook in de toekomst betaalbaar te houden.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Er is gestart met het opstellen van de regionale huisvestingsverordening en het voorbereiden van de implementatie. • De indexatie voor betaalbaar bouwen is vastgesteld en er is gewerkt aan de realisatie van de 10% betaalbare woningen (tot 260.000 euro). Gemeenten zijn gefaciliteerd met o.a. voorbeelden van conceptwoningen en het creëren van draagvlak. • De Woondeal is herzien en vastgesteld in het besluitvormend overleg met de Minister van VRO. Deze Woondeal loopt tot en met 2035. De cijfers van gemeente Montferland zijn toegevoegd.

De bestaande woningvoorraad is toekomstbestendig
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel Terwijl de woningcorporaties hun eigen duurzaamheidsplannen uitvoeren, richten wij ons vooral op de grote particuliere woningmarkt. Met Energieloket Achterhoek zetten we ons in om particulieren te activeren en te helpen hun woning te verduurzamen. Dit geven we onder meer vorm in de aanpak One Stop Shop, waarmee wordt toegewerkt naar een integrale ontzorgaanpak voor woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning. Daarnaast werken we aan een visie op wonen, welzijn en zorg. Deze geeft richting aan de stappen die we willen zetten om te zorgen dat we in de Achterhoek passende woningen kunnen bieden in de gezonde en vitale leefomgeving met de nodige zorg en ondersteuning
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Het verduurzamen van de woningvoorraad loopt via het energieloket. Met een vaste ontvangstlocatie in Wehl en per toerbeurt fysieke inloopspreekuren in alle gemeenten en aan huis. Er is een verdubbeling van het aantal bewonerscontacten t.o.v. vorig jaar. De Wet natuurbescherming heeft tot vertraging geleid. Inmiddels is duidelijk wat wel kan. Er zijn nieuwe subsidies ontwikkeld die aangeboden worden aan huishoudens. • Deze zomer kon ook gevierd worden dat 2.500 huishoudens met Energie-armoede geholpen zijn met een coaching traject, hulp bij maatregelen en soms ook witgoed. • De aanpak in het lopende project One Stop Shop loopt landelijk voorop in de doorontwikkeling naar het Energiehuis. • De regionale visie op wonen, welzijn en zorg is vastgesteld. In 2026 moet dit leiden tot concrete uitvoering in gezamenlijke met alle benodigde partijen.
Versnelling woningbouw
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel In de Regionale Woonagenda is een tienpuntenplan gepresenteerd gebaseerd op de aanpak 'Van dromen naar Doen'. Belangrijke onderdelen hiervan zijn het aanpakken van de capaciteitsproblemen, versnellen en vereenvoudigen van procedures en het verbeteren van het netwerk van bouwers en ambtenaren in de regio.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • We hebben twee keer een bijeenkomst over 'Samen sneller bouwen in de Achterhoek' georganiseerd. De opkomst was hoog (ruim 100 personen) en de reacties positief. De bijeenkomsten hebben geresulteerd in meer begrip voor de verschillende posities en belangen waardoor er een betere basis is voor samenwerking en daarmee versnelling, vooral in de initiatieffase van projecten. • Bouwend Nederland heeft de knelpunten en kansen voor het versnellen van de woningbouw in beeld gebracht. Via interviews met gemeenten is in beeld gebracht hoe bouwers en ontwikkelaars kunnen helpen te versnellen. • Vanuit Aalten zijn twee Regio Deal projecten gestart: AI als versneller in de woningbouw en datagedreven woningbouw. • De opzet voor de flexpool is onderzocht door HR experts van enkele gemeenten en middels een externe projectleider is een eerste opzet gemaakt. In ieder geval 4 gemeenten gaan hier in 2026 mee aan de slag.
Ontwikkelen en realiseren duurzame manieren van bouwen
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We richten ons op toekomstbestendig bouwen. Dit door Biobased Bouwen en innovatieve woningbouw te stimuleren.

Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Vanuit het Graafschap College is een start gemaakt om samen met Bouwers, Installatietechniek en ondernemers een Regio Deal aanvraag voor een innovatiecentrum in de bouw voor te bereiden.
- Het uitvoeringsplan voor Toekomstbestendig Bouwen is voorbereid. Hiervoor zijn regionale activiteiten/bijeenkomsten georganiseerd met de verschillende actoren om te onderzoeken wat zij nodig hebben. Geconcludeerd is dat de aanpak het best in samenhang met sneller en betaalbaar bouwen kan worden opgepakt. Hiervoor wordt in 2026 een geïntegreerde aanpak ontwikkeld met name gericht op een nieuwe manier van (zo uniform mogelijke) gebiedsontwikkeling.
- Het project Samen Biobased Bouwen is afgerond. De ontwikkeling van biobased bouwen in de regio gaat verder, mede gefinancierd door de provincie en het landelijke netwerk Building Balance.

Projecten Wonen en vastgoed

In totaal waren er eind 2025 9 projecten in uitvoering bij deze thematafel.

Projecten	Looptijd	
Projecten Steengoed Benutten	15-07-2019	31-12-2025
Flexwonen in de Achterhoek	01-01-2022	31-12-2026
AI als versneller	01-11-2025	31-10-2027
Centrumvisie Dinxperlo	18-03-2021	31-12-2026
Dorpshart Wehl	06-03-2021	31-12-2026
Datagedreven woningbouw	01-11-2025	31-10-2027
Groenlo, een vitaal centrum voor onze inwoners	01-10-2021	31-12-2025
Gebiedsontwikkeling Gendringen	01-09-2022	31-12-2026
One Stop Shop Achterhoek	01-01-2022	31-12-2025

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	7.865.592	134.947	807.400	8.807.939

3.2 Circulaire economie & energietransitie

Wat willen we bereiken?

Circulariteit heeft een belangrijke plek gekregen in de Achterhoek. Essentieel is de transitie naar hernieuwbare grondstoffen, biomassa wordt in de kringlooplandbouw, in het voedselsysteem en voor bouw en infra optimaal benut. Uiterlijk in 2050 is de regio energieneutraal. We maken de Achterhoek klaar voor een duurzame toekomst en groeien uit tot de schoonste regio van het land. In de transitie naar een duurzaam schone regio worden hernieuwbare grondstoffen gebruikt, (bouw)materialen hergebruikt en door minder emissies kan de biodiversiteit herstellen. We willen in 2030 een reductie van 50% van de primaire grondstoffen realiseren t.o.v. 2010. We willen koploper blijven in het realiseren van een kringlooplandbouw, en werken aan de transitie in de hele keten om te komen tot een duurzaam voedselsysteem. Door hoogwaardig benutten van grondstoffen en recycling van reststromen zijn er minder emissies en creëren we ruimte voor meer biodiversiteit.

Te bereiken maatschappelijk effect



Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2025 weergegeven.

Oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en zelfvoorzienend zijn
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We spelen in op de verschuiving in de energievoorziening, onder andere door duurzaam opwekken van energie en oplossingen te zoeken voor netcongestie. Hiervoor werken we aan bewustwording, brengen we onderdelen van het energiesysteem in kaart en ontwikkelen we oplossingsrichtingen waaronder nieuwe samenwerkingsvormen, (decentrale) technische oplossingen en nieuwe verdienmodellen.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Het Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek (DOA) heeft een verkenning uitgevoerd naar kansen voor energiegemeenschappen op bedrijventerreinen voor de verduurzaming van het energiesysteem. • In Winterswijk is een eerste Regio Deal project rondom een Smart Energy Hub gestart. • Ook op andere bedrijventerreinen zijn initiatieven gestart, waaronder in Doetinchem, Laarberg/Groenlo en Aalten. • Samen met onder meer Stichting Biomassa, LTO, AGEM, De Innovatie Coöperatie, Petawatts en ForFarmers worden boeren benaderd om opwek van hernieuwbare energie op het eigen erf te realiseren (zon, wind, opslag), met aandacht voor netcongestie. • Er is een start gemaakt met het opstellen van een strategisch kader vanuit onder meer AGEM en SIKA. Dit wordt gebruikt in selectie en beoordeling van Regio Deal projecten op dit gebied.
Agrofood is koploper kringlooplandbouw
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We werken aan toekomstbestendige landbouw en een duurzaam voedselsysteem in de Achterhoek. We hanteren een integrale benadering van bedrijfssystemen voor kringlooplandbouw voor (melk)veehouderij en akkerbouw. Europese en nationale doelen op gebied van water, natuur en klimaat leiden tot veranderingen in het landelijk gebied. Daarom wordt gewerkt op bedrijfs-, bedrijfssysteem- en gebiedsniveau met een grote en diverse groep boeren, regionale boerenorganisaties en andere stakeholders. Een belangrijke lijn is <i>experimenteerregio Achterhoek</i>; een werkwijze om innovatiegericht én met boeren van ‘onderop’ samen te werken, om praktijkgerichte kennis en ervaring in te zetten voor (nieuw) beleid en wet- en regelgeving.

Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Vier boerenorganisaties hebben hun intentie voor meer samenwerking omgezet in een nieuwe stichting Agrarisch Netwerk Achterhoek (ANA). Het gaat om VALA, VK-Oost, De Innovatie Coöperatie en Stichting Biomassa.
- In de Experimenteerregio Achterhoek werken VALA (Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek), De Innovatie Coöperatie, Stichting Biomassa en VK-Oost (Vruchtbare Kringloop Oost) intensief samen aan de transitie naar een toekomstbestendige, natuur inclusieve en kringloopgerichte landbouw. Afgelopen periode werd onder meer een leergroep opgezet rondom biobased vezelgewassen.
- Het Fieldlab Achterhoek-project (met subsidie van LNV) is verlengd tot medio 2025. Dit project is met gezamenlijke partijen afgerond. Een van de opbrengsten van het project is een wenkend perspectief, waarover de nieuwe stichting ANA dit najaar regionaal met allerlei partijen in gesprek gaat.
- De aanvraag voor Experimenteerlocatie Oost is door het ministerie van LNV goedgekeurd. Hiermee is de Achterhoek i.s.m. Twente en de WUR één van de drie locaties die met subsidie (5 miljoen) van het Rijk aan de slag gaan. Aangezien de transitie van de landbouw niet alleen een verantwoordelijkheid is van de boeren, richt de Experimenteerlocatie zich ook op samenwerking met betrokken stakeholders zoals overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven.
- Een aantal projecten rondom mineralenmanagement en water zijn afgerond, waaronder Klimaatbestendige Melkveehouderij Achterhoek (Klimea). Dit geldt ook voor het landelijke project Pavex: de GLB-pilot 'Samenwerking tussen veehouderij en akkerbouw in de Achterhoek'.
- Stichting Biomassa, VK-Oost en WUR/proefboerderij De Marke hebben een strategische notitie voor kringloopsluiting van mest opgesteld. Gezamenlijk is lobby in Den Haag gevoerd voor onder andere evenwichtsbemesting en toepassing van Renure (gerecyclede stikstof uit dierlijke mest).
- Het project De Innovatie Coöperatie heeft een bijdrage uit de Regio Deal ontvangen voor de inzet van agro innovatiemakelaars. De inzet ondersteunt agrariërs en mkb'ers in de agrofoodsector om hun vernieuwende ideeën van de grond te krijgen.

Gebruik (hernieuwbare) grondstoffen in bouw en infra & efficiënter gebruik van (primaire) grondstoffen**Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel**

We willen in aansluiting op de Rijksdoelen in 2030 het gebruik van eindige grondstoffen halveren. Hiervoor zetten we in op het stimuleren van circulair werken door vergroten van de bewustwording en kennisontwikkeling, kennisuitwisseling en het stimuleren van circulariteit door toepassen van nieuwe werkwijzen. We werken aan het monitoren van de voortgang van de transitie naar een circulaire economie in de Achterhoek. We zetten in op het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen door minder en andere (hernieuwbare) grondstoffen te gebruiken en hergebruik van materialen en producten in onder andere de bouw en infra.

Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Er zijn een aantal workshops georganiseerd met gemeenten, provincie en woningbouwcorporaties in het kader van Circulair Werken. De aanpak is vooral gericht op onderlinge uitwisseling van kennis en ervaringen en stimuleren draagvlak voor verandering in organisaties om meer circulair te werken.
- Er is een 2-pager opgesteld over circulaire economie. Hierin zijn de hoofdlijnen voor de regionale koers beschreven. Waarin we aanhaken op landelijk ontwikkelingen.
- Het uitvoeringsplan voor Toekomstbestendig Bouwen is voorbereid, samen met de thematafel Wonen & Vastgoed. Hiervoor zijn regionale activiteiten/bijeenkomsten georganiseerd met de verschillende actoren om te onderzoeken wat zij nodig hebben.
- Het project Samen Biobased Bouwen is afgerond. De ontwikkeling van biobased bouwen in de regio gaat verder, mede gefinancierd door de provincie en het landelijke netwerk Building Balance.
- Er is verkend hoe het MBO de modules over biobased (ver)bouwen, die ontwikkeld zijn in Noord Nederland, kan inzetten en aanvullen voor bijvoorbeeld groen onderwijs.
- Voor de verkenning rondom duurzame infra hebben we gewerkt met drie kennistafels voor respectievelijk: Grondstoffen, Inkoop en Proeftuin & Innovaties. De status van elke kennistafel verschilt nog per thema.

Reductie CO2 en stikstof en toename biodiversiteit
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We richten ons op bewustwording, kennisuitwisseling, aanjagen en versnellen van emissiereductie door innovaties en toepassen van nieuwe producten, processen en technieken. We stimuleren circulair werken waardoor (CO2-)uitstoot wordt gereduceerd. Afname van emissies draagt bij aan herstel biodiversiteit. Er zijn verkennende werksessies circulair werken met gemeenten, corporaties en waterschap gehouden. Dit om de behoefte aan kennis te inventariseren en voor uitwisseling van verschillende aanpakken.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken Er is een Brede werksessie 'Biodiversiteit 'Achterhoek komt tot bloei' georganiseerd. De uitkomsten hiervan worden aan de hand van meerdere vervolgsessies in kleiner verband vertaald naar een uitvoeringsplan. Hiermee is de eerste fase van de verkenning afgerond.

Projecten Circulaire economie en energietransitie

In totaal waren er eind 2025 5 projecten in uitvoering bij deze thematafel.

Projecten	Looptijd	
Agro Innovatiemakelaar 2025-2027	01-01-2025	31-12-2027
Smart Energy Hub Winterswijk – Ontwikkelfase	01-08-2025	01-03-2027
Ontwikkeling concept halvering stikstofemissie melkstal	01-06-2022	31-12-2025
Stimuleren energietransitie agrarisch Achterhoek	01-09-2022	31-12-2025
Achterhoek Groen, Natuurlijk!	01-10-2024	30-06-2025

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	1.787.054	0	251.256	2.038.310

3.3 Gezondste regio

Wat willen we bereiken?

We richten ons op vernieuwing en verbetering binnen de gezondheidszorg en welzijnsector, zodat de gezondheid van de Achterhoekse inwoners waar mogelijk kan toenemen. We streven ernaar dat mensen zo lang mogelijk zelf regie kunnen voeren over hun eigen gezondheid en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. We hanteren twee pijlers: preventie en zorginnovatie. Door te investeren in preventie worden we in de Achterhoek gezonder en kunnen we de belasting op de zorg verminderen. Door een gezonde leefstijl zal op de lange termijn minder zorg nodig zijn. Daarnaast biedt zorginnovatie de mogelijkheid voor slimme oplossingen zodat alle inwoners van de Achterhoek goede, toegankelijke en betaalbare zorg kunnen blijven ontvangen, ook in 2030. We willen werken vanuit een nieuwe visie op anders oud(er) worden in relatie tot wonen en daarmee ook een andere kijk op de rol van het bestaande zorgaanbod in combinatie met wonen. Daarnaast werken we aan innovatie van het gezondheidssysteem, onder de noemer Achterhoek Gezond. We zetten samen met onze partners in op de filosofie van 'positieve gezondheid', met andere woorden het vermogen van mensen zich aan te passen en zelf regie te voeren en om te voorkomen dat mensen ziek worden en zorg nodig hebben. Door op alle niveaus te investeren in leefstijl, preventie, gezondheid en gedrag kan een deel van de ziekte- en behandelkosten vermeden worden. Door het stimuleren van een gezonde leefstijl hopen we het ziekteverzuim terug te dringen en daarmee de arbeidsparticipatie te verhogen.

Te bereiken maatschappelijk effect



Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2025 weergegeven.

Betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorgdiensten

Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel

De regionale ambities vanuit De Gezondste Regio vallen voor een belangrijk deel samen in de regionale uitwerking van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Hiervoor is in 2023 het regioplan De Gezondste Regio vastgesteld. Het regioplan bevat prioritaire opgaven en is te beschouwen als het gezamenlijke kader. Vanuit dit plan werken we nu aan concrete transformaties, plannen en projecten voor de regio. In 2024 is veel aandacht besteed aan het opzetten van de samenwerkingsstructuur en de uitwerking van het regioplan De Gezondste Regio.

Thematisch is het regioplan De Gezondste Regio opgedeeld in vier hoofdthema's. Vanuit deze thema's werken we in de regio samen aan een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorgdiensten. De thema's in de Achterhoek zijn (1) Gezond Leven en Preventie, (2) Veerkrachtig Ouder Worden, (3) Mentaal Gezond en (4) Prettig Werken in Zorg en Welzijn. Daarnaast zijn er drie dwarsverbanden die binnen alle thema's hun uitwerking hebben: (1) Digitalisering en Technologie, (2) Toekomstbesteding Zorglandschap en (3) Samenwerking.

Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • De focus lag/licht op de coördinatie van de uitvoering van het Regioplan De Gezondste Regio. • Er zijn transformatieplannen ontwikkeld voor de pijlers 'veerkrachtig ouder worden' en 'mentaal gezond'. Het plan voor 'mentaal gezond' is inmiddels goedgekeurd. Met steun van zorgverzekeraar Menzis gaan gemeenten, huisartsen, ggz-instellingen, welzijnsorganisaties en inwoners in de Achterhoek samen aan de slag om de mentale gezondheid in de regio duurzaam te versterken. Het gaat om een bedrag van 15,6 miljoen euro. Het plan voor Veerkrachtig Ouder Worden is ingediend, maar niet goedgekeurd door een tekort aan landelijke middelen. We onderzoeken nu hoe we met eigen budgetten het plan alsnog kunnen realiseren. • Er is een subsidie binnengehaald (via ZonMw) voor de doorontwikkeling van de samenwerkingsstructuur in de Achterhoek voor de periode van 2025/2026. Het gaat om ongeveer 960.000 euro. • Het Regio Deal project 'Zorg voor Mekaar' is gestart Dit project heeft als doel om zorgverleners te behouden voor de sector, het potentieel van zorgverleners op de arbeidsmarkt optimaal te benutten en het verloop van personeel binnen de Achterhoek terug te dringen. • De regionale uitvoering en profilering rondom de arbeidsmarkt voor zorg en welzijn heeft het afgelopen jaar een grote impuls gekregen (via Prettig Werken in Zorg en Welzijn). Een van de activiteiten om jong talent te bereiken was de inzet van een Zorgtruck, die vijf middelbare scholen in de regio heeft bezocht. Hierdoor konden leerlingen uit het voortgezet onderwijs laagdrempelig kennismaken met werken in de zorg. Daarnaast is er gestart met de opzet van een Innovatiehub voor de Zorg in samenwerking met vijf zorgorganisaties. Binnen deze hub werken studenten van verschillende opleidingen interdisciplinair aan actuele vraagstukken uit de praktijk.
De gezondste regio door preventie en innovatie
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel Preventie en innovatie zijn belangrijk om ervoor te zorgen dat we in de Achterhoek onze centrale ambitie halen: Wij willen dat Achterhoekers gezond zijn en daarover zelf de regie hebben. Gezondheid, preventie en leefstijl zijn leidend, niet ziekte en behandeling. Daarom stimuleren we projecten die gericht zijn op preventie en innovatie. In de regionale uitwerking van het IZA is dit enerzijds ondergebracht in het hoofdthema 'Gezond Leven en Preventie' en anderzijds in het dwarsverband "Digitalisering en Technologie".
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Preventie en innovatie zijn cruciale onderliggende thema's binnen het Regioplan. De uitvoering van deze plannen vindt momenteel plaats binnen de bestaande structuur van het Regioplan, wat betekent dat ze worden opgepakt door het netwerk van samenwerkingspartners. • Binnen de regio zijn diverse regionale projecten ontwikkeld die in 2026 ter besluitvorming worden voorgelegd. Zo is er een projectaanvraag uitgewerkt voor KER, een platform op het gebied van digitalisering en technologie dat inwoners helpt bij het vinden en organiseren van de juiste hulp. Daarnaast is het project leefbaar thuis opgezet om bewoners te ondersteunen die hun woonsituatie door financiële beperkingen niet zelf kunnen verbeteren.
Achterhoekers zijn zelf langer verantwoordelijk voor hun gezondheid
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel Het zelf langer verantwoordelijk zijn voor je gezondheid gaat om het versterken van de eigen regie van de Achterhoekers. Die eigen regie komt terug in de eerste 3 thema's van de regionale uitwerking van het IZA. Gezond Leven en Preventie, Veerkrachtig Ouder Worden en Mentaal Gezond. Dit door in te zetten op eigen verantwoordelijkheid en daar de Achterhoekers in te begeleiden.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Praat vandaag over morgen is verder opgeschaald. Dit project, dat het gesprek tussen zorg, welzijn en de samenleving over de voorbereiding op het ouder worden stimuleert, is nu naar de hele regio uitgebreid. • Zorgcorporatie Mariënvelde is een nieuw en belangrijk project binnen de Regio Deal, waarbij regionaal leren een belangrijk doel is. • In alle gemeenten is een lokaal initiatief uitgewerkt voor ondersteuning vanuit de Regio Deal; deze projecten starten op 1 januari 2026. Projecten gaan over innovatie, preventie en/of ondersteuning van lokale initiatieven op gebied van zorg en welzijn. • De regionale visie op wonen, welzijn en zorg is officieel vastgesteld. In 2026 moet dit leiden tot een concrete uitvoering, in gezamenlijkheid met alle betrokken partijen.

Projecten Gezondste regio

Eind 2025 waren er 5 projecten in uitvoering bij deze thematafel.

Projecten	Looptijd	
Praat vandaag mee over morgen	01-05-2024	30-12-2025
Fit veur altied	01-03-2021	31-03-2026
Zorgcorporatie Mariënveld	01-04-2025	31-03-2028
Zorg-preventie app kernen Berkelland – Veur Mekare en Met Mekare	01-11-2025	31-10-2028
Zorg voor Mekaar	01-01-2025	31-12-2027

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	1.752.604	1.082.797	9.075	2.844.476

3.4 Ruimtelijke opgaven Achterhoek

In de visie 2030 is de gebiedsgerichte aanpak voor ruimtelijke opgaven opgenomen als overkoepelend thema. Met name gericht op het verbinden van de opgaven in het landelijke gebied met de ruimtelijk economische agenda.

Regisseren ruimtelijke opgaven
Langs welke grote lijnen werken we hier aan • Werken aan het Ruimtelijk Perspectief, ontwikkelpad vormgeven en uitvoeren. • Inbreng in de cyclische integrale processen, zoals het Ruimtelijk Arrangement, provinciale omgevingsvisie en Nota Ruimte. In het Ruimtelijk Arrangement maakt GS afspraken met het Rijk over de ruimtelijke inrichting van Gelderland en daarmee ook van de Achterhoek.
Wat hebben we in 2025 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek is opgesteld en na een intensief traject heeft de Achterhoek Raad in december het perspectief vastgesteld. • Er is input geleverd voor het ruimtelijk arrangement. In het ruimtelijk arrangement staan de langjarige afspraken tussen rijk en provincie. Het eerste ruimtelijke arrangement is in juni vastgesteld door de minister en GS. De Achterhoek wordt net als andere regio's betrokken bij de uitvoering van het ruimtelijk arrangement. • De provincie werkt aan een beleidskader land- en tuinbouw Gelderland. Het streven is voor 2040 een landbouw die in balans is met wat de samenleving vraagt. In 2025 is ambtelijk en bestuurlijk deelgenomen aan verschillende bijeenkomsten gedurende het participatieproces. Het beleidskader is nog niet vastgesteld door Provinciale Staten. • Eind 2025 heeft het kabinet de Ontwerp Nota Ruimte gepubliceerd. Op basis van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek is een regionale zienswijze opgesteld en ingediend bij het Rijk.

Programma 4

Bedrijfsvoering en Rente

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen begrotingsevenwicht binnen de bij andere programma's nagestreefde doelstellingen en met een minimale bijdrage van de gemeenten een maximaal resultaat behalen. De kosten en opbrengsten moeten elkaar, gezien de beperkte financiële armslag, zoveel mogelijk in evenwicht houden.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

De volgende werkzaamheden zijn verricht in 2025:

Activiteit	Prestatie-/resultaatafspraak
Incidentele financiering	Realiseren van begrotingsevenwicht.
Algemeen financieel beleid	• Voldoen aan wettelijke kaders (rechtmatigheid); • Continu verbeteren van de beleidscyclus; • Adequate bedrijfsvoering; • Uitvoeren van interne controles conform intern controleplan; • Verantwoording van de uitgaven.
Treasury	Beheren van de financiële middelen.

Algemeen financieel beleid

Het voldoen aan wettelijke kaders en de daarop betrekking hebbende verordeningen vraagt continu de aandacht. Vanaf boekjaar 2023 wordt een rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een intern controleplan opgesteld waarin is aangegeven hoe de interne controle wordt vormgegeven. De interne controlewerkzaamheden zijn gedurende het boekjaar volgens het controleplan uitgevoerd. Bij de controle zijn geen noemenswaardige afwijkingen van de regelgeving geconstateerd. Voor een nadere toelichting op de interne controle wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

We controleren steeds op de naleving en relevantie van geldende regelgeving. Naar aanleiding van een wijziging in BADO is de controleverordening in 2025 geactualiseerd en vastgesteld.

Tot slot hebben in 2025 werkzaamheden plaatsgevonden voor het verkrijgen en verantwoorden van subsidies vanuit diverse regelingen (o.a. Leader, Volkshuisvestingsfonds, Woondeal, MKB-deal, Interreg, gebiedsopgave Provincie en Regio Deal).

Treasury

Op het gebied van Treasury zijn in 2025 met name de Regio Deal middelen van belang. Er is vanuit Regio Deal I € 19 mln. (exclusief btw) in beheer bij Regio Achterhoek ten behoeve van de financiering van projecten. Hiervan is eind 2025 € 16 mln. besteed. Eind 2022 zijn alle middelen beschikt aan projecten. Er waren in 2025 nog wel projecten (deels) in uitvoering. In 2024 is een nieuwe Regio Deal gesloten van € 24 mln. (exclusief btw). Dit bedrag is volledig ontvangen. Hiervan is eind 2025 € 1 mln. besteed.

Wat heeft het gekost?

Programma 4: Bedrijfsvoering en Rente	R 2024	B 2025 primair	B 2025 gewijzigd	R 2025
Lasten (A)	1.036.000	756.000	756.000	717.000
Baten derden (B)	1.058.000	751.000	951.000	990.000
Sub-totaal (B-A)	22.000	-5.000	195.000	273.000
Bijdrage gemeenten (C)	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	22.000	-5.000	195.000	273.000
Onttrekkingen reserves	-	5.000	5.000	-
Toevoegingen reserves	-	-	-200.000	-200.000
Gerealiseerd resultaat	22.000	0	0	73.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 73.000. Het voordeel is vooral ontstaan door een voordeel op de personeelskosten (€ 12.000), kantoorkosten (€ 8.000) en door rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (€ 51.000).

Voor een nadere onderbouwing van de baten en lasten wordt verwezen naar programma 1.

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma is als volgt:

Mutatie reserves:	Raming gewijzigd	Werkelijk
Onttrekking reserve onderhoud huisvesting	5.000	-
Toevoeging egalisatiereserve rente	-200.000	-200.000
Per saldo toevoeging reserves programma 4	-195.000	-200.000

1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van de Regio is het vermogen om (incidentele) financiële tegenvallers te kunnen opvangen om taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om niet begrote kosten te dekken) en de risico's (waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten). Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de Regio.

1.1 Beleid

In de nota "reserves en voorzieningen" van juli 2024 zijn kaders gegeven hoe met het vermogen van de Regio kan en mag worden omgegaan. Door het algemeen bestuur is besloten (AB 17 december 2021) dat het maximaal te reserveren bedrag voor weerstandsvermogen wordt berekend op basis van een weerstandsratio van 1,4 * de benodigde weerstandscapaciteit. De maximale omvang van het weerstandsvermogen bedraagt op basis van de primaire begroting 2025 € 478.000.

Bij de begroting 2026 is het risicoprofiel verhoogd en is het maximale weerstandsvermogen verhoogd tot € 691.000. Vanwege het hogere risicoprofiel is de algemene reserve in 2025 eenmalig verhoogd met € 100.000.

Een surplus wordt uitbetaald als de beschikbare weerstandscapaciteit boven dit maximale bedrag uitkomt. Dit surplus wordt jaarlijks bepaald bij het vaststellen van de begroting en wordt bepaald op basis van het laatste jaar van het meerjarenbeeld, rekening houdend met de effecten van inmiddels genomen bestuursbesluiten met financiële gevolgen voor volgende jaren.

1.2 Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij besteedbaar deel van de algemene reserve vermeerderd met stille reserves en met onvoorziene posten.

	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Afwijking (R-B)
<i>Per 31 december</i>				
Vrij besteedbaar deel algemene reserve	392.000	492.000	492.000	-
Onvoorzien	8.000	196.000	196.000	-
Weerstandscapaciteit 31-12-2025	400.000	688.000	688.000	-

De omvang van het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt eind 2025 € 492.000 en de weerstandscapaciteit bedraagt € 688.000. De weerstandscapaciteit ligt onder het geformuleerde plafond in de begroting 2026. Bij de begroting wordt een eventueel surplus bepaald.

1.3 Risico's

Door middel van sessies met de medewerkers zijn de risico's bij de Regio in kaart gebracht. Er is een inschatting gemaakt van de kans dat de gebeurtenis daadwerkelijk plaatsvindt en de (financiële) impact daarvan. De 5 meest belangrijke risico's staan hieronder benoemd.

Risico	Kans	Impact (€) per jaar	Beheersmaatregelen
Inzetten van incidenteel beschikbare middelen voor projecten (bijv. subsidies); risico's zijn geen politieke keuzes durven maken, tegenstrijdige belangen en vinden van cofinanciering.	Hoog	Reputatieschade Geen impact in € voor Regio Achterhoek.	Structuur met Achterhoek Raad, Board en thematafels met 3-O samenwerking voor besluitvorming over projecten.
Als gevolg van een slechtere financiële situatie bij gemeenten bestaat de kans dat Regio Achterhoek een bezuinigings-taakstelling opgelegd krijgt.	Laag	Financiële impact bij een taakstelling van 10% is € 242.000 per jaar.	Bij een bezuinigings-taakstelling zullen structureel maatregelen in gang gezet moeten worden met kans op gevolgen voor wachtgeld.
De gevolgen van de CAO onderhandelingen en premiestijgingen leiden tot hogere personeelskosten dan de door gemeenten gehanteerde systematiek voor gemeenschappelijke regelingen.	Laag	Financiële impact bij 1% afwijking in de uitgangspunten is € 24.000 per jaar (gebaseerd op primaire begroting).	In 2021 hebben gemeenten ingestemd met een gewijzigde systematiek voor indexerings van loon- en prijsstijgingen.
Bij eigen projecten; projecten zijn niet op tijd af of gemaakte kosten voldoen niet aan subsidievoorwaarden door bijvoorbeeld inkoopseisen of verantwoordingseisen.	Laag	Reputatieschade en evt. financiële schade. Bij afkeuring 2% van de projectkosten is het € 31.000 (gebaseerd op werkelijke kosten projecten).	Subsidievoorwaarden vooraf duidelijk in beeld hebben. Strengere interne controle op van de stukken volgens de eisen uit de subsidievoorwaarden.
Risico's rondom personeel; langdurige ziekte of ontslag werknemer.	Middel	Eén zieke of boventallige medewerker kost gemiddeld € 114.000 per jaar	Continue aandacht hiervoor vanuit personeelsbeleid.
Beëindiging project met structurele projectformatie	Laag	Eén medewerker is gemiddeld 0,85 fte en kost € 108.000 per jaar.	Tijdig op sturen bij naderen einde projecttermijn.

In het verslagjaar speelde één van bovenstaande financiële risico's. Naar aanleiding van de begroting 2025 is voor de begroting 2026 gekeken naar mogelijke besparingen. Dit in verband met het ravinjaar 2026 voor de gemeenten. Er is een structureel sluitende begroting voor 2026 vastgesteld.

Voor het overige geldt:

1. De loonontwikkelingen voor 2025 konden binnen de bestaande budgetten worden opgevangen.
2. Er was geen sprake van een langdurig zieke.
3. Wat betreft projectsubsidies hebben zich geen tekorten voorgedaan in 2025.

Overige risico's

Hypotheekverstrekking aan personeelsleden

De mogelijkheid van hypotheekverstrekking is wettelijk verboden sinds 2009. De hypotheeken, inclusief die voor personeelsleden van uitgetreden organisatieonderdelen, zijn bevroren. In 2025 is een extra aflossing gedaan. Eind 2025 bedraagt de hypotheekverstrekking nog € 357.000. De restschuld per 31 december 2025 van de hypotheeken afgezet tegen de taxatiewaarde van de woningen bij aankoop bedraagt 40%. Hierbij laten we de waardeverminderingen van de woningen vanaf het moment van aankoop tot nu buiten beschouwing. Deze restschuld is aanzienlijk lager dan een eventuele executiewaarde bij gedwongen verkoop (uitgaande van een executieopbrengst van 75%).

Schadeclaim Moram

De zaak Moram betreft een brand bij Moram in 's-Heerenberg in maart 2001. In 2004 heeft het dagelijks bestuur besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. In 2006 is een hoofdprocedure John Deere-Moram gestart met een vrijwaringsprocedure richting de Regio. Deze procedure is in 2016 afgerond en hiermee krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. In 2008 is een tweede claim in de hoofdprocedure Bosman-Moram neergelegd bij de Regio Achterhoek. De vrijwaringsprocedure van Moram richting Regio krijgt geen vervolg (schikking in hoofdprocedure). Er loopt formeel echter nog wel steeds een procedure bij het Gerechtshof in deze zaak, waardoor de zaak op enig moment weer zou kunnen worden gaan leven. De verwachting dat dit gebeurt, is klein. In 2025 zijn er geen nieuwe ontwikkelingen geweest.

1.4 Financiële kengetallen

In de BBV voorgeschreven dat in deze paragraaf de verplichte financiële kengetallen opgenomen moet worden voorzien van een toelichting.

Kengetallen:	Rekening 2024	Begroting 2025 primair	Begroting 2025 bijgesteld	Rekening 2025
netto schuldquote	-109%	-122%	-126%	-115%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-122%	-138%	-136%	-120%
Solvabiliteitsratio	23%	26%	23%	17%
structurele exploitatieruimte	0,24%	0%	0%	6,35%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt

De netto schuld geeft het niveau aan van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Een negatieve schuldquote geeft aan dat er sprake is van een overschot aan middelen, dit is bij de Regio het geval. Het overschot ligt lager dan de bijgestelde begroting aangezien we in 2025 uitgaven hebben gedaan uit de door derden bekleemde middelen. Hiermee is bij het opstellen van de begroting geen rekening gehouden.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Regio in staat is aan haar financiële verplichting te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe gezonder het bedrijf. De Regio zal nooit meer eigen vermogen opbouwen, bedragen boven het maximale weerstandsvermogen worden uitgekeerd aan de gemeenten. De solvabiliteitsratio is afgenomen. Er is een voorschot ontvangen aan rijksmiddelen voor de Regiodeal (door derden bekleemde middelen) en daarmee zijn er meer nieuwe middelen binnengekomen dan het afgelopen jaar uitgegeven aan projecten.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Dit jaar is het kengetal iets hoger vanwege (incidentele) vacatureruimte in structurele begrotingsposten.

1.5 Conclusie weerstandsvermogen

De werkelijke weerstandscapaciteit per 31 december 2025 (€ 688.000) is gelijk aan het niveau van de begrote weerstandscapaciteit per 31 december 2025 (€ 688.000). De weerstandscapaciteit ligt onder het geformuleerde plafond van € 691.000 in de begroting van 2026. Bij de begroting wordt een eventueel surplus bepaald.

De Regio heeft geen risicodossiers die niet onder de normale bedrijfsrisico's vallen waarvoor de weerstandscapaciteit aanwezig is.

2 Paragraaf financiering

In deze paragraaf (ook wel treasuryparagraaf) geven we inzicht in het financieringsbeleid van de Regio. Achtereenvolgens komen aan de orde treasurybeheer en financiering.

De beleidskaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie voor de Regio zijn vastgelegd in:

- Financiële verordening Regio Achterhoek (2025)
- Treasurystatuut Regio Achterhoek (2011)
- Nota reserves en voorzieningen Regio Achterhoek (2024)

2.1 Treasurybeheer

Het treasurybeheer is (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige financieringsstatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Tot treasury-risico's behoren renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Deze risico's vloeien voort uit de transacties binnen de treasuryfunctie. De wet Fido en het hierop gebaseerde treasurystatuut geven de speelruimte waarbinnen de treasuryactiviteiten moeten plaatsvinden. Leningen of garanties mogen alleen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Met de komst van het Schatkist-bankieren is het uitzetten van overtollige middelen bij financiële instellingen niet meer mogelijk.

2.1.1 Krediet- en liquiditeitsrisico's

Vanaf 10 december 2013 is het Schatkistbankieren ingevoerd en worden alle overtollige middelen aangehouden in de schatkist. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.

2.1.2 Renterisico

Het renterisicobeheer heeft als doelstelling het beperken van de invloed van mogelijke rentewijzigingen op de financiële positie van de organisatie. De wet Fido geeft twee concrete richtlijnen (de renterisiconorm en de kasgeldlimiet) voor het beheersen van renterisico's.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het renterisico bij herfinanciering. Om dit risico te beperken mag de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen (rente-risiconorm). De Regio heeft geen geldleningen. Derhalve is er geen renterisico.

Kasgeldlimiet

Om de rentegevoeligheid te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld (kort geld). De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

De kasgeldlimiet voor de Regio Achterhoek bedraagt voor 2025 € 418.000 ($8,2\% * € 5.098.000$ op basis van primaire begroting). De Regio heeft gemiddeld een overschot aan middelen (vlottende middelen > vlottende schuld) en blijft daarmee binnen de limiet.

Renteschema

	Begroting 2025	Werkelijk 2025
Externe rentelasten over korte en lange financiering	15.000	3.000
Externe rentebaten	-573.000	-612.000
Saldo rentelasten en rentebaten	-558.000	- 609.000
Rentelasten projecten (-/-)	0	0
Rentebaten projecten (+)	0	0
	0	0
Rente over eigen vermogen	0	0
Rente over voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0	0
Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0
Renteresultaat op taakveld Treasury	-558.000	-609.000
Inzet rente op basis van AB-besluiten	558.000	558.000
Positief renteresultaat op taakveld Treasury	0	51.000

In 2025 is € 358.000 gebruikt als dekking voor structurele kosten en is € 200.000 toegevoegd aan een egalisatiereserve rente.

2.2 Financiering

De aanwezig activa worden eerst met eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves) en vervolgens met vreemd vermogen (voorzieningen en langlopende schulden) gefinancierd. In navolgende tabel wordt het jaarlijkse financieringstekort c.q. -overschot op de bestaande vaste activa en passiva geschetst.

Stand 1/1 (x € 1.000)	31-12-2025 begroot primair	31-12-2025 begroot bijgesteld	31-12-2025 werkelijk
Ambtenarenhypotheken	455	455	283
Lening project LEADER Achterhoek	237	-	-
Activa (A)	692	455	283
Reserves	6.095	6.041	6.390
Voorzieningen	0	0	17
Geldleningen	0	0	0
Passiva (B)	6.095	6.041	6.407
Financieringstekort (A-B)	-	-	-
Financieringsoverschot (B-A)	5.403	5.586	6.124

Uit de liquiditeitsstaat blijkt dat eind 2025 de activa uit ambtenarenhypotheken bestaat. Vanaf januari 2009 zijn geen nieuwe ambtenarenhypotheken meer mogelijk, bestaande hypotheken lopen door tot einde contractduur. De substantiële middelen in de reserves omvatten voornamelijk het investeringsfonds. Deze middelen worden met name gebruikt als cofinanciering voor projecten en als cofinanciering van (nieuw) te genereren externe gelden.

De maximale omvang van de aan te trekken geldleningen is gerelateerd aan de uitstaande personeelshypotheken, omdat de personeelshypotheken niet direct contant kunnen worden gemaakt (bestuursbesluit van 11 november 2002). De maximale financieringsbehoefte zou € 283.000 bedragen. Op dit moment zijn geen geldleningen afgesloten.

2.3 Conclusie

Bij ongewijzigde voortzetting van het beleid loopt de Regio geen risico. Door de vele aflossingen op de hypotheken de afgelopen jaren, wordt het te financieren bedrag steeds lager (eind 2025 maximaal € 283.000).

3 Paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voor op. De organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het algemeen bestuur heeft een hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

3.1 Bedrijfsvoering

Planning & control en administratie

De financiële werkzaamheden bestaan uit het opstellen en bewaken van begroting, jaarrekening, (bestuurs-)rapportages, interne controle, verordeningen, externe contacten, inbreng van financiële expertise bij projecten, verantwoordingen opstellen voor subsidies en het voeren van de financiële administratie.

Personeelszaken en automatisering

Voor de salarisadministratie is een contract afgesloten met gemeente Doetinchem en voor personeelsbeleid met de gemeente Winterswijk. Voor de automatisering is eveneens een contract afgesloten met gemeente Doetinchem voor het gebruik van netwerkfaciliteiten, ondersteuning en voor de basis hardware (computer inclusief toebehoren). De kosten voor speciale software (financieel pakket, etc.) komen voor rekening van Regio Achterhoek.

Secretariaat

Het secretariaat verzorgt de correspondentie en agendabeheer voor het bestuur, de secretaris en de programmaonderdelen.

Archief

De archiefwerkzaamheden bestaan uit het duurzaam bewaren, ontsluiten en beschikbaar stellen van archiefstukken. Er wordt gewerkt met een digitaal archief in OneGov. De aangewezen medewerkers zijn daarbij verantwoordelijke voor een juiste en volledige archivering. Technische ondersteuning wordt vanuit de gemeente Doetinchem gegeven. In 2025 zijn diverse beleidsstukken (o.a. Calamiteitenplan, Kwaliteitssysteem Informatiebeheer en Informatiebeveiligingsbeleid) afgerond en vastgesteld.

3.2 Doelmatig en doeltreffend beleid

In de verordening “onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Regio Achterhoek 2023” is opgenomen dat het dagelijks bestuur aan de hand van door hen onderzochte risico's in de bedrijfsvoering bij de begroting jaarlijks aangeeft of er onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur zal worden gedaan. Het dagelijks bestuur bepaalt welke organisatieonderdelen, taken of projecten dit zullen zijn. In 2025 waren er geen risico's in beeld die aanleiding gaven voor een onderzoek.

3.3 Rechtmatigheid

Het dagelijks bestuur stelt een rechtmatigheidsverantwoording op, die opgenomen wordt in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: Begrotingscriterium, Voorwaarden-criterium en het Misbruik en oneigenlijk gebruik.

Om als bestuur verantwoording te kunnen afleggen is een intern controleplan opgesteld en vastgesteld (AB 10 maart 2021). Het interne controleplan maakt inzichtelijk welke processen onderdeel uitmaken van de interne controle en wat de diepgang van de interne controlewerkzaamheden is.

Rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden moeten in de verantwoording worden opgenomen als zij boven het door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens uitkomen (2% van de totale lasten exclusief de dotaties aan de reserves). De verantwoordingsgrens in 2025 bedraagt € 113.000.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op het handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting, bij Regio Achterhoek op programmaniveau. Met betrekking tot de jaarrekening 2025 zijn de volgende over- en onderschrijdingen in de uitgaven op programmaniveau te constateren:

LASTEN	Begroting	Werkelijk	Verschil
Smart Governance	5.477.000	4.951.000	-526.000
Bedrijfsvoering en rente	756.000	717.000	-39.000
Totaal	6.233.000	5.668.000	-565.000

Er is in het boekjaar geen sprake van overschrijdingen van de lasten op programmaniveau.

BATEN	Begroting	Werkelijk	Verschil
Smart Governance	4.690.000	4.332.000	-358.000
Bedrijfsvoering en rente	951.000	990.000	39.000
Totaal	5.641.000	5.322.000	-319.000

Er is in het boekjaar sprake van een onderschijding van de baten op het programma Smart Governance van € 358.000. Bij de burap in november waren de verwachte baten al naar beneden bijgesteld en in de 3^e wijziging in december nogmaals. De lagere baten worden met name veroorzaakt bij de meerjarige projecten (€ 218.000 lager). Omdat in het boekjaar minder kosten zijn gemaakt voor de projecten worden de (subsidie-) inkomsten doorgeschoven naar het volgende boekjaar. Het bestuur is hierover geïnformeerd bij de burap. Ook is er in de begroting een opbrengst van de gemeenten geraamd vanwege de begrote toevoeging die gemeenten doen aan het investeringsfonds (in 2025 begroot € 151.000). Dit wordt conform vastgesteld beleid (artikel 7 financiële verordening) pas toegevoegd bij de resultaatbestemming bij de jaarstukken. Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Voorwaarden criterium

Het voorwaarden criterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheersmaatregelen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Met onze interne controles sluiten we aan bij de goedkeurings- en rapporteringstolerantie die de accountant hanteert. In nauwe samenspraak met de accountant hebben we de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald.

Controles zijn uitgevoerd op de volgende significante processen: Inkoop en betalen, aanbestedingen, personeel en salarisadministratie, subsidieverstrekking en inkomende gelden. Uit de controles zijn geen onvolkomenheden gekomen. Er is geen sprake van een onrechtmatige financiële beheershandeling als gevolg van het niet voldoen aan het voorwaarden criterium.

M&O-criterium

Naast misbruik en oneigenlijk gebruik kan er sprake zijn van fraude. Op advies van de handreiking Invoering Rechtmatigheidsverantwoording van VNG en IPO hebben we, aanvullend op bovenstaande werkzaamheden, in 2024 de notitie Fraude Risico geactualiseerd. Daarnaast hebben we in overleg met onze accountant bekeken welke data-analyses zinvol kunnen zijn omdat ze een effect hebben op de kwaliteit van de bedrijfsvoering en ten goede komen aan rechtmatig handelen. Deze analyses hebben we in 2025 uitgevoerd. Hieruit zijn geen onvolkomenheden gekomen.

3.4 Nadere toelichting kosten bedrijfsvoering en formatie

Volgens de richtlijnen in de financiële verordening worden onderstaande kosten in de paragraaf opgenomen.

	Begroting (na wijziging)	Werkelijk
Inhuur derden	259.000	291.000
Huisvestingskosten	53.000	53.000
Automatiseringskosten	74.000	69.000
Budgetten voor bestuur (incl. bijeenkomsten colleges en raden)	19.000	9.000
Accountantskosten	13.000	14.000

Nadere toelichting personeelskosten in fte's en in geld:

Beleidsproduct	Werkelijke formatie eind 2024	Geraamde Formatie 2025	Werkelijke formatie eind 2025	Loonsom begroting na wijziging	Loonsom werkelijk
Smart Governance	12,42	18,00	13,83	1.907.000	1.604.000
Ondersteuning	3,51	3,75	3,62	336.000	317.000
Totaal loonsom excl. projecten	15,93	21,75	17,45	2.243.000	1.921.000
Loonsom projectmedewerkers	4,83	1,67	1,78	155.000	155.000

De geraamde loonsom in de primaire begroting 2025 bedroeg € 2.442.000 en na wijzigingen € 2.243.000 (exclusief projecten). In verband met invulling van vacature-ruimte met tijdelijke inhuur is er € 229.000 budget verschoven van loonkosten naar inhuur derden.

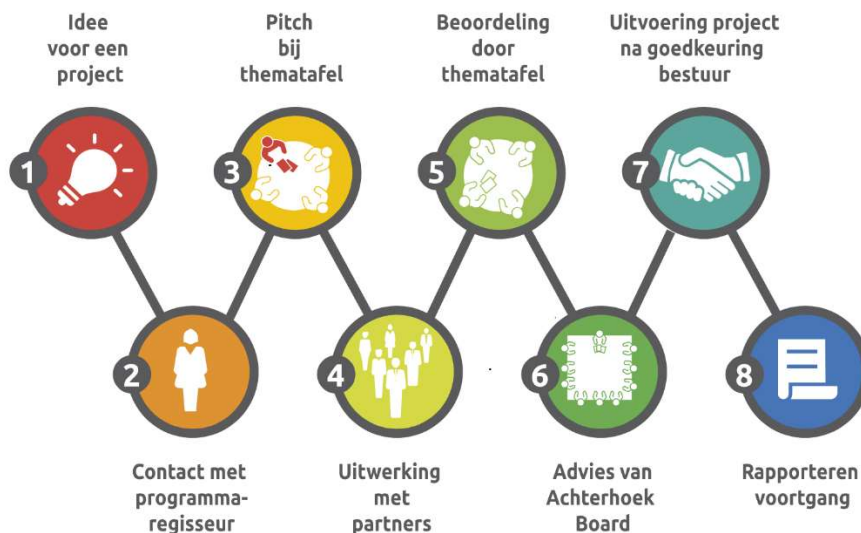
In totaal is er sprake van een positief saldo van € 322.000. Dit is als volgt te verklaren:

Kosten in €	Totaal
Vacatures	-321.000
Uitkering UWV	-9.000
Vergoeding stagairs	8.000
Totaal voordeel	-322.000

4 Paragraaf subsidies

4.1 Subsidiemogelijkheden voor projecten

Voor projecten die in de Achterhoek worden uitgevoerd bestaan er verschillende subsidiestromen bij verschillende organisaties. In deze paragraaf wordt ter informatie aangegeven welke mogelijkheden er zoal zijn gebruikt voor subsidies in 2025.



Verloop projectvoorstel

Op het moment dat een projectidee ontstaat wordt dat via een Thematafel begeleid tot een volwaardig projectvoorstel met ook een financieringsvoorstel. Hierin is opgenomen welke bijdragen de partners (3 O's) voor hun rekening nemen en voor welk deel een subsidiebijdrage wordt gevraagd. De Thematafel leidt bij positief advies het projectvoorstel door naar de Achterhoek Board. Hierin wordt ook aangegeven op welke subsidiemogelijkheden een beroep wordt gedaan. Is de Achterhoek Board positief, dan wordt het voorstel voorgelegd aan het dagelijks bestuur. Indien er middelen gevraagd worden uit het investeringsfonds dan is het aan het algemeen bestuur om hier een besluit over te nemen.

Voor de cofinanciering van de overheid zijn er verschillende fondsen/subsidies. Projecten worden uitgevoerd in wisselende samenstelling met wisselende projecttrekkers. De uitvoerende partner zorgt zelf voor aanvullende financiering. Verantwoording vindt door de uitvoerende partner plaats op basis van de afgegeven subsidiebeschikking. Projecten worden gemonitord op hun bijdrage aan de gewenste doelen en op de bijdragen door de 3 O's. Niet alle uitgaven lopen via de begroting/jaarrekening van Regio Achterhoek.

4.2 Gebiedsopgave Provincie Gelderland

De provincie heeft middelen beschikbaar gesteld vanuit de gebiedsopgave Achterhoek. Door middel van een bulkbeschikking (2021) heeft de Provincie 7,2 miljoen euro aan de Achterhoek beschikt. Deze middelen moeten uiterlijk 31 december 2026 zijn ingezet. De middelen vanuit de Gebiedsopgave worden ingezet als cofinanciering voor projecten. Daarnaast heeft de provincie 2 miljoen euro aan de Achterhoek beschikt (2024) als cofinanciering voor de Regio Deal Achterhoek II.

In 2025 is vanuit de provincie € 1.081.060 vanuit de gebiedsopgave en cofinanciering Regio Deal toegekend aan projecten en daarnaast nog € 1.986.250 aan sectorale gelden. De projecten staan in de hoofdstukken Smart Economy en Smart Living bij de thematafels.

4.3 Investeringsfonds

Het investeringsfonds is hoofdzakelijk gevoed met beschikbare incidentele middelen. Ook droeg de provincie vanuit de gebiedsopgave middelen bij aan het investeringsfonds van 8RHK ambassadeurs. Deze afspraken liepen tot en met 2023. Tot slot wordt het fonds – zoals afgesproken in de Achterhoek Werkt Door 2.0 en vastgelegd in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2023– zo mogelijk gevoed uit een voordelig jaarsaldo van Regio Achterhoek. Dit is maximaal 0,50 per inwoner per jaar (circa € 150.000).

Van het investeringsfonds wordt jaarlijks € 250.000 ingezet als werkbudget voor de Board en de thematafels. Daarnaast is € 100.000 beschikbaar als jaarlijks budget om kleinschalige initiatieven te ondersteunen. De overige middelen worden ingezet als (co-) financiering) voor projecten.

Ontwikkeling investeringsfonds:	2025
Stand 1 januari (na resultaatbestemming)	5.482.000
bij: vrijval (projecten)	376.000
af: inzet eigen projecten	-352.000
af: inzet projecten derden	-287.000
af: kosten werkbudgetten Board, thematafels en initiatieven	-185.000
Stand 31 december	5.034.000

Vorbereiding op investeringen voor de langere termijn

We gaan steeds op zoek naar nieuwe financiële middelen om de doelen uit onze Visie te realiseren. Het investeringsfonds is daarbij van grote waarde om voldoende cofinanciering te kunnen leveren.

4.4 Regio Deal

De Regio Deal middelen zijn een Rijksbijdrage. Voor Regiodeal I is vanuit het Rijk 20 miljoen beschikbaar gesteld. In 2025 waren er geen middelen meer beschikbaar vanuit de Regio Deal I voor nieuwe projecten. Er waren in 2025 nog wel projecten (deels) in uitvoering.

Begin 2024 is een nieuwe Regio Deal aanvraag toegekend voor 25 miljoen; Regio Deal Achterhoek II. In 2025 is vanuit deze middelen € 5.428.118 beschikbaar gesteld aan projecten. Projecten voor Regio Deal II moeten voor 1 januari 2029 uitgevoerd zijn.

4.5 Interreg

Met INTERREG worden samenwerkingsprojecten langs de Europese grenzen financieel ondersteund. Voor de Nederlands-Duitse grensregio staat in de periode 2021-2027 een bedrag van ca. 465 miljoen euro ter beschikking. De doelstellingen die met deze middelen moeten worden bereikt staan beschreven in het samenwerkingsprogramma “INTERREG Deutschland-Nederland”.

Aanvragen kunnen bij Interreg worden ingediend door publieke of private rechtspersonen (organisaties of bedrijven). Uitsluitend projecten waarbij Nederlandse en Duitse partners met elkaar samenwerken worden gesubsidieerd. De financiering van projecten bestaat altijd uit een eigen bijdrage van de partners, EU-subsidiemiddelen en vaak ook uit nationale en regionale subsidiemiddelen (bijvoorbeeld van ministeries of provincies). De aanvragen worden beoordeeld door Interreg en bij een positief besluit wordt een beschikking afgegeven door Interreg.

De zeven gemeentelijke Duitslandcoördinatoren hebben hierin een belangrijke rol. Zij acteren tussen de Euregio en de Thematafels om zo te komen tot nieuwe projecten die we in willen dienen.

Er loopt op dit moment is één project (EDL zie thematafel onderwijs en arbeidsmarkt).

4.6 LEADER (pop-gelden)

LEADER Achterhoek is bestemd voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem (nieuw in periode 2023-2027), Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Regio Achterhoek is eindverantwoordelijk voor de besteding van de LEADER-gelden. Hiervoor is een LEADER-coördinator aangesteld. Om voor subsidie in aanmerking te komen is een eigen bijdrage van 50% nodig. De aanvragen worden beoordeeld door de LAG en de provincie. Bij een positief besluit wordt een beschikking afgegeven door de provincie. Regio Achterhoek is penvoerder voor de overheadkosten.

Voor de periode 2016-2024 was er een budget beschikbaar van € 6,2 mln. voor projecten. Deze periode is nu afgewikkeld en in 2025 is de subsidie voor de beheerkosten van Regio Achterhoek vastgesteld.

In 2024 is geld voor de Leader periode van 2023-2027 toegekend aan de Achterhoek. De Achterhoek krijgt hiermee € 1.028.190 EU middelen en € 153.461 provinciale middelen ter beschikking. Vorige periode was de Achterhoek het enige Leader-gebied in Gelderland, de huidige periode zijn er 6 gebieden. Voor de nieuwe periode zijn in 2025 vier projecten gestart.

Financiering projecten LEADER 2023-2027

Hieronder staat de totaalfinanciering van alle LEADER projecten die toegekend zijn.

	LEADER (POP)	Gemeenten	Provincie	Cofinanciering	Totaal
Totaal financiering	144.000	144.000	21.000	384.000	693.000

4.7 Volkshuisvestingsfonds

Het volkshuisvestingsfonds is een Rijksbijdrage van € 5,1 mln. Het betreft een specifieke uitkering. De looptijd is 8 juli 2021 tot en met 31 december 2031. Deze uitkering is toegekend voor de herstructurering van woningen en leefomgeving in de gemeenten Berkelland, Bronckhorst en Doetinchem. Met deze middelen wordt de financiële slagkracht van gemeenten versterkt waardoor ze met een gezamenlijke aanpak de negatieve spiraal in kwetsbare gebieden kunnen doorbreken. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de woonkwaliteit en leefbaarheid in een duurzame en veilige woonomgeving middels fysieke ingrepen. Het gehele bedrag is doorbeschikt aan de drie genoemde gemeenten.

Deel III

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2025

(bedragen x € 1.000,--)	Ultimo 2025		Ultimo 2024	
ACTIVA				
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>		-		-
- Investerings met een economisch nut	-		-	
<i>Financiële vaste activa</i>		283		684
- Leningen aan:				
- Personeelshypotheek	283		460	
- Projecten Leader Achterhoek	-		224	
Totaal vaste activa		283		684
Vlottende activa				
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		37.715		26.931
- Rekening-courantverhouding met Rijk	37.264		26.507	
- kortlopende deel personeelshypotheek	74		5	
- Overige vorderingen	377		419	
<i>Liquide middelen</i>		60		253
- Bank- en giroaldi	60		253	
<i>Overlopende activa</i>		460		1.146
Totaal vlottende activa		38.235		28.330
Totaal-generaal		38.518		29.014

BALANS PER 31 DECEMBER 2025

(bedragen x € 1.000,--) PASSIVA	Ultimo 2025		Ultimo 2024	
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		6.390		6.736
- Algemene reserve	492		392	
- Bestemming reserves (overige bestemmingsreserves)	5.508		6.316	
- Gerealiseerd resultaat nog te bestemmen	390		28	
<i>Voorzieningen</i>		17		-
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	17		-	
Totaal vaste passiva		6.407		6.736
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>		351		154
- Kasgeldleningen				
- Bank- en giroaldi				
- Overige schulden	351		154	
<i>Overlopende passiva</i>		31.760		22.124
Totaal vlottende passiva		32.111		22.278
Totaal-generaal		38.518		29.014

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Grondslagen activa en passiva

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs. De activa met relatief geringe betekenis (aanschafwaarde < € 2.000) worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Afschrijving van de activa (op lineaire en annuïteiten basis) vindt plaats vanaf het moment dat het object voor gebruik beschikbaar is en met inachtneming van de verwachte gebruiks- en nuttigheidsduur. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Bij de doorberekeningen van de kapitaallasten over de vermeerderingen gedurende het boekjaar is uitgegaan van het hele jaar.

De waardering van de overige activa en passiva geschiedt in het algemeen tegen nominale waarden. Wanneer hiervan wordt afgeweken, is dit in de toelichting bij de desbetreffende post vermeld.

Grondslagen resultaat

De baten en lasten zijn verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.
- De financiële rechtmatigheid het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 6 juli 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld.
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium geldt dat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid. Eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves (zijnde € 113.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
 - Een rapporteringstolerantie van € 5.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	€	0
Boekwaarde per 1 januari 2025	€	0
Bij: Investerings 2025		0
Af : Afschrijvingen over 2025		0
Af: Desinvesteringen 2025		0
Boekwaarde per 31 december 2025	€	<u>0</u>

Verzekerde waarden

Onder de materiële vaste activa zijn de investeringen verantwoord voor huisvesting en inventaris.

Verzekerde waarde per balansdatum: 32.600

Financiële vaste activa	€	283.000
--------------------------------	---	----------------

Verstrekte hypotheekleningen ambtenaren

Boekwaarde per 1 januari 2025	€	465.000
Af : Aflossingen 2025		<u>-108.000</u>
	€	357.000
Af : kortlopend deel personeelshypotheekleningen (aflossingsdeel 2026)		<u>-74.000</u>
Boekwaarde per 31 december 2025	€	<u>283.000</u>

Met ingang van 1 januari 2009 is de gewijzigde wet Fido in werking getreden en kwam er op die datum van rechtswege een einde aan de Hypotheekregeling van de Regio Achterhoek. Lopende hypotheekleningen blijven gelden. In 2025 is er één extra aflossing geweest.

Verstrekte lening inzake projecten Leader

Stand per 1 januari 2025	€	224.000
Af: afgeloste leningen 2025	€	<u>-224.000</u>
Stand per 31 december 2025	€	<u>0</u>

VLOTTENDE ACTIVA

Uiteenzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€	37.715.000
---	---	-------------------

Rekening-courantverhouding met het Rijk	<i>Stand per</i>	<i>Mutaties</i>	<i>Stand per</i>
	<i>01-01-2025</i>	<i>2025</i>	<i>31-12-2025</i>
BZK Schatkistbankieren	26.507.000	10.757.000	€ 37.264.000
Kortlopend deel personeelshypotheekleningen (aflossingsdeel 2026)			€ 74.000
Overige vorderingen		Debiteuren	€ 417.000
Voorziening Dubieuze debiteuren			-40.000

Specificatie van deze vorderingen naar ouderdom is als volgt: 2025 417.000

Van de debiteuren is eind februari 2026 een bedrag van € 46.353 nog te ontvangen.

Liquide middelen € **60.000**

Bank- en girosaldo

	<i>Stand per</i> 01-01-2025	<i>Mutaties</i> 2025	<i>Stand per</i> 31-12-2025
Bank Nederlandse Gemeenten	251.000	-192.000 €	59.000
ABN-AMRO	2.000	-1.000 €	1.000
	253.000	-193.000 €	60.000

Overlopende activa € **460.000**

Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	€	304.000
Overige vooruitbetaalde kosten	€	8.000
Overige nog te ontvangen inkomsten	€	148.000
	€	460.000

Specificatie nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen

	1-1-2025	Toevoeging	Ontvangen	31-12-2025
te ontvangen Provincie	663.000	908.000	1.285.000	286.000
te ontvangen Rijk/RVO/Interreg	319.000	58.000	359.000	18.000
	982.000	966.000	1.644.000	304.000

PASSIVA

VASTE PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Reserves / Bestemmingsreserves € **6.390.000**

Algemene reserve

Saldo per 1 januari 2025	€	392.000
Bij: Toevoeging rente 2025		0
Bij: Overige toevoegingen 2025		100.000
Af: Onttrekkingen 2025		0
Saldo per 31 december 2025	€	492.000

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, waar geen bestemming is gegeven (vrij besteedbaar).

De algemene reserve dient vooral voor het opvangen van tegenvallers in het jaarresultaat.

Op 31 december 2025 bedraagt het saldo € 492.000.

Bestemmingsreserve

Saldo per 1 januari 2025	6.316.000
Bij: bestemming resultaat 2024	28.000
Bij: Overige toevoegingen 2025	676.000
Af: Onttrekkingen 2025	-1.512.000
Saldo per 31 december 2025	€ 5.508.000

	<i>specificatie:</i>				
	<i>investerings- fonds</i>	<i>toekomst bestendige organisatie</i>	<i>onderhoud huisvesting</i>	<i>Egalisatie reserve rente</i>	
Saldo per 1 januari 2025	5.454.000	838.000	24.000	0	6.316.000
Bij: bestemming resultaat 2024	28.000	0	0	0	28.000
Bij: Overige toevoegingen 2025	376.000	0	0	300.000	676.000
Af: Onttrekkingen 2025	-824.000	-688.000	0	0	-1.512.000
Saldo per 31 december 2025	<u>5.034.000</u>	<u>150.000</u>	<u>24.000</u>	<u>300.000</u>	<u>5.508.000</u>

Het investeringsfonds is een bestemmingsreserve die voor een groot deel is gevuld met destijds beschikbare incidentele middelen. Daarnaast wordt een toevoeging gedaan van max € 0,50 per inwoner door gemeenten. Voor de gemeenten is dit het voordelig jaarresultaat met een maximum van € 0,50 per inwoner (in 2025 max € 151.253). Een klein deel wordt ingezet voor werkbudgetten voor Board en thematafels (in 2025 € 185.000). De overige inzet is bedoeld voor projecten (in 2025 € 352.000 eigen projecten en € 287.000 projecten derden).

In 2025 was er sprake van vrijval van cofinanciering van projecten voor een bedrag van € 76.000.

De reserve onderhoud huisvesting is voor onvoorziene incidentele huisvestingskosten de komende jaren in het pand Raadhuisstraat.

De reserve toekomstbestendige organisatie is gevormd voor het opvangen van negatieve financiële effecten als gevolg van organisatieontwikkelingen en mogelijke frictiekosten.

De Egalisatiereserve rente is gevormd voor het opvangen van eventuele toekomstige rentedalingen.

Resultaat bestemming huidig jaar

Exploitatieresultaat 2025 € 390.000

Resultaat bestemming voorgaand jaar

Het exploitatieresultaat 2024 ad. € 28.000 is toegevoegd aan het investeringsfonds.

VOORZIENINGEN € **17.000**

Voorzieningen geven een schatting van de voorzienbare lasten in verband risico's en verplichtingen, maar waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn.

De voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

	<i>Verlofsparen</i>	
Saldo per 1 januari 2025	0 €	0
Bij: Toevoeging rente 2025	0	0
Bij: Overige toevoegingen 2025	17.000	17.000
Af: Onttrekkingen 2025	0	0
Saldo per 31 december 2025	<u>17.000</u> €	<u>17.000</u>

De Voorziening Verlofsparen is opgericht omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof.

VLOTTENDE PASSIVA

Overige schulden		€	351.000
kortlopende schulden	Crediteuren	351.000	

Van de crediteuren is eind februari 2026 een bedrag van € 10.565 nog te betalen.

OVERLOPENDE PASSIVA

Door derden beklemde middelen	€	31.144.000
Nog te betalen bedragen	€	616.000
	€	<u>31.760.000</u>

Specificatie door derden beklemde middelen

	<i>Stand</i>			<i>Stand</i>
	<i>01-01-2025</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Vrijval</i>	<i>31-12-2025</i>
Subsidie uitvoeringsagenda fase 2	31.000	0	31.000	0
Subsidie uitvoeringsagenda fase 3	1.925.000	0	885.000	1.040.000
Cofinanciering Regiodeal II (bulk 4)	0	800.000	143.000	657.000
Decentralisatie uitkering Regiodeal	16.758.000	11.733.000	2.166.000	26.325.000
Volkshuisvestingsfonds	827.000	100.000	0	927.000
ZonMW 2025-2026	0	770.000	0	770.000
Cofinanciering div. kleine projecten	1.288.000	472.000	494.000	1.266.000
Cofinanciering Leader Achterhoek	677.000	118.000	636.000	159.000
	<u>21.506.000</u>	<u>13.993.000</u>	<u>4.355.000</u>	<u>31.144.000</u>

specificatie nog te betalen kosten:

Uitgaven inhuur derden	133.000
Saldo Bulk 2 nog te bestemmen	134.000
Uitgaven thematafels en board	7.000
Accountantskosten jaarstukken	9.000
Accountantskosten controleverklaringen woondeal	9.000
Uitgaven thuiswerken	8.000
Project EDL	11.000
Project Achterhoek monitor	27.000
Project Invulling Zoov ADC	7.000
Project Praat vandaag over morgen	56.000
Project AI als dataversneller	11.000
Project Datagedreven woningbouw	14.000
Project Publieke mobiliteit	147.000
Project Achterhoek Verbindt	9.000
Gemeente Doetinchem salaris adm. afrekening	2.000
Belastingdienst btw kw 4/2025	23.000
Premie reparatie uitkering 3e ww jaar	5.000
Overig	4.000
	<u>616.000</u>

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Automatisering

De Regio Achterhoek heeft geen eigen netwerk/systeembeheerders in dienst. Om de continuïteit en ondersteuning op het terrein van de automatisering te waarborgen is er voor het ICT-beheer een overeenkomst gesloten met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van drie maanden.

Personeelsinformatiesysteem

Met het oog op kostenreductie en continuïteit is voor de salarisadministratie samenwerking gezocht met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van zes maanden.

Voor personeelszaken is er een samenwerking met de gemeente Winterswijk, deze overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Huurovereenkomsten

Er is een huurovereenkomst afgesloten met derden voor de huur van kantoorruimte aan de Raadhuisstraat 25 in Doetinchem. De huurovereenkomst is aangegaan per 1 april 2019 tot en met maart 2022 en wordt telkens voortgezet voor een periode van één jaar met een opzegtermijn van drie maanden. De huur per jaar bedraagt € 23.000.

Onderhoudscontracten huisvesting

Er is een meerjarige overeenkomsten afgesloten voor de huur van een kopieerapparaat. De huurovereenkomst is aangegaan voor de periode van 1 jaar. De kosten per jaar bedragen € 1.500.

Contracten Personeelszaken

Ten behoeve van	Contracttermijn	Einddatum	Kosten per jaar
Terwerkstelling arbeidskrachten		Opzegtermijn 1 jaar	Afhankelijk van aantal detacheringen
Bedrijfszorgpakket	1 jaar	Opzegtermijn 2 maanden	Afhankelijk van aantal medewerkers
Bedrijfsarts	1 jaar	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van inzet uren
Dienstverlening uitvoering bovenwettelijke uitkeringen	Onbepaalde tijd	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van aantal uitkeringsgerechtigden

Gebeurtenissen na balansdatum

Moram

De zaak Moram betreft een brand bij Moram in 's-Heerenberg in maart 2001. In 2004 heeft het dagelijks bestuur besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. In 2006 is een hoofdprocedure John Deere-Moram gestart met een vrijwaringsprocedure richting de Regio. Deze procedure is in 2016 afgerond en hiermee krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. In 2008 is een tweede claim in de hoofdprocedure Bosman-Moram neergelegd bij de Regio Achterhoek. De vrijwaringsprocedure van Moram richting Regio krijgt geen vervolg (schikking in hoofdprocedure). Er loopt formeel echter nog wel steeds een procedure bij het Gerechtshof in deze zaak, waardoor de zaak op enig moment weer zou kunnen gaan leven. De verwachting dat dit gebeurt, is klein. In januari 2026 heeft de Regio opnieuw een stuitingsbrief ontvangen van de verzekeraar van John Deere. Hiermee wordt de verjaring van de (eventuele) vorderingen van John Deere en haar verzekeraars op de Regio wederom gestuit.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Programma	(a) Werkelijke Lasten	(b) Werkelijke Baten	(c) Werkelijke Saldo (a-b)	(d) Begrote Lasten	(e) Begrote Baten	(f) Begrote Saldo (d-e)	(g) Verschil Lasten (a-d)	(h) Verschil Baten (b-e)	(i) Verschil Saldo (g-h)
Smart Governance	4.951.000	1.910.000	3.041.000	5.477.000	2.268.000	3.209.000	-526.000	-358.000	-168.000
Bedrijfsvoering en rente									
- resultaat bedrijfsvoering	356.000	377.000	-21.000	383.000	378.000	5.000	-27.000	-1.000	-26.000
- renteresultaat	361.000	613.000	-252.000	373.000	573.000	-200.000	-12.000	40.000	-52.000
Subtotaal programma's	5.668.000	2.900.000	2.768.000	6.233.000	3.219.000	3.014.000	-565.000	-319.000	-246.000
Bijdrage deelnemende gemeenten			2.422.000			2.422.000			0
Resultaat voor bestemming (- = tekort)			-346.000			-592.000			246.000
Toevoegingen / ontrekkingen reserves : (+ = onttrekking / - = toevoeging)									
Smart Governance			936.000			787.000			149.000
Overige uitgaven en inkomsten									
- resultaat kostenplaatsen			0			5.000			-5.000
- renteresultaat			-200.000			-200.000			0
Subtotaal mutatie reserves			736.000			592.000			144.000
Resultaat na bestemming			390.000			0			390.000
Waarvan:									
- Incidentele baten en lasten			52.000						
- Structureel saldo			338.000						

Toelichting overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Smart Governance

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 317.000. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten (vacatures en opleidingskosten) verminderd met extra inzet voor inhuur derden.

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 936.000 onttrekking) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
Onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	225.000	185.000
Onttrekking investeringsfonds (projecten derden)	287.000	287.000
Onttrekking investeringsfonds (eigen projecten)	312.000	352.000
Onttrekking reserve toekomstbestendige organisatie	688.000	688.000
Sub-totaal onttrekkingen	1.512.000	1.512.000
Toevoeging investeringsfonds	-525.000	-376.000
Toevoeging algemene reserve	-100.000	-100.000
Toevoeging egalisatiereserve rente	-100.000	-100.000
Sub-totaal toevoegingen	-725.000	-576.000
Per saldo onttrekking reserves programma 1	787.000	936.000

Bedrijfsvoering en rente

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 73.000. Het voordeel is vooral ontstaan door een voordeel op de personeelskosten (€ 12.000), kantoorkosten (€ 8.000) en door rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (€ 51.000).

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma is als volgt:

Mutatie reserves:	Raming gewijzigd	Werkelijk
Onttrekking reserve onderhoud huisvesting	5.000	-
Toevoeging egalisatiereserve rente	-200.000	-200.000
Per saldo toevoeging reserves programma 4	-195.000	-200.000

Onvoorzien en overhead

De kosten voor onvoorzien zijn € 196.000 (begroot € 196.000). De overhead 2025 bedraagt € 373.000. Zie specificatie van de overhead per programma in het taakveldenoverzicht in deel IV onderdeel 2.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2025 Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12	L.Dennenberg	
Functiegegevens	Interim secretaris-directeur	
Kalenderjaar	2025	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang-einde)	1-1 t/m 31-5	1-8 t/m 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	510	525
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 235	€ 221
Maxima op basis van normbedragen per maand	€ 132.300	€ 154.000
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 235.875	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 71.400	€ 73.500
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 144.900	
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	
Totale bezoldiging, exclusief btw	€ 144.900	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	

Gegevens 2025 Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking	I. Rensink	
Functiegegevens	secretaris/directeur	
Kalenderjaar	2025	2024
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/06 t/m 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	N.v.t.
Dienstbetrekking?	ja	N.v.t.
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	68.520	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	15.456	N.v.t.
<i>Subtotaal</i>	<i>83.976</i>	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	143.500	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	83.976	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2025	
Naam topfunctionaris	Functie
M. Boumans	Voorzitter algemeen bestuur/voorzitter dagelijks bestuur
J. Bengevoerd	Lid algemeen bestuur/lid dagelijks bestuur, vice voorzitter tot 1 september
A. Jetten	Lid algemeen bestuur vanaf 1 september
H. de Vries	Lid algemeen bestuur /lid dagelijks bestuur tot 22 mei
A. Fellingier	Lid algemeen bestuur vanaf 22 mei
M. Maasdam	Lid algemeen bestuur tot 20 juni
L. Werger	Lid algemeen bestuur vanaf 20 juni / vanaf 17 december lid dagelijks bestuur
A. Bronsvort	Lid algemeen bestuur / vanaf 28 mei ook lid dagelijks bestuur
A. Stapelkamp	Lid algemeen bestuur
P. van Domburg	Lid algemeen bestuur
J. van Oostrum	Lid algemeen bestuur

SiSa verantwoordingsinformatie 2025

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking siSa - d.d. 07-01-2025									
Verstreker	Uitkeringencode	Specifieke uitkering	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
EZ	F51	Eenmalige specifieke uitkering in verband met de uitvoering van ontwikkelplannen (pilots) ten behoeve van Actieagenda MKB-dienstverlening Gemeenten	Juridische grondslag Ontvanger	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
				Aard controle R Indicator: J4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J4/02				
VRO	J4	Regionale 5a tranche		Naam actielijv/ programmaalijv/ pijler	Besteding per actielijv/ programmaalijv/ pijler (jaar T) ten laaste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijv/ programmaalijv/ pijler.	Correctie indicator jaar T- 1 ten laaste van Rijksmiddelen per actielijv/ programmaalijv/ pijler.	Correctie indicator jaar T- 1 ten laaste van regionale financiering per actielijv/ programmaalijv/ pijler.	
				Aard controle n.v.t. Indicator: J4/01	Aard controle R Indicator: J4/02	Aard controle R Indicator: J4/03	Aard controle R Indicator: J4/04	Aard controle R Indicator: J4/05	
				1 Leefbare gemeenschappen	€ 134.307	€ 134.351	€ 0	€ 0	
				2 Toekomstbestendige arbeidsmarkt	€ 182.035	€ 182.035			
				3 Duurzame economie	€ 255.631	€ 1.247.507			
				4 Monitoring en verankering sociale innovatie	€ 0	€ 0			
				5 Uitvoeringskosten (VAT)	€ 198.573	€ 0			
				6					
				7					
				8					
				9					
				10					
				11					
				12					
				13					
				14					
				15					
				Kopie Naam actielijv/ programmaalijv/ pijler	Totale cumulatieve besteding per actielijv/ programmaalijv/ pijler (t/m jaar T) ten laaste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijv/ programmaalijv/ pijler. Inclusief uitvoering door derden	Toelichting		
				Aard controle n.v.t. Indicator: J4/06	Aard controle n.v.t. Indicator: J4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J4/08		Aard controle n.v.t. Indicator: J4/09	
				1 Leefbare gemeenschappen	€ 134.307	€ 134.351			
				2 Toekomstbestendige arbeidsmarkt	€ 182.035	€ 182.035			
				3 Duurzame economie	€ 255.631	€ 1.247.507			
				4 Monitoring en verankering sociale innovatie	€ 0	€ 0			
				5 Uitvoeringskosten (VAT)	€ 244.768	€ 0			
				6					
				7					
				8					
				9					
				10					
				11					
				12					
				13					
				14					
				15					
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: J4/10	Aard controle R Indicator: J4/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J4/12			
				Nee	€ 1.460	Nee			

VRO	J47	Volkshuisvesting	Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/02	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022
Gemeenten			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/01	17	45	28	Zelfstandige uitvoering	Aard controle R Indicator: J47/05	Aard controle R Indicator: J47/06
			1 Deelplan 1: Berkelland	5	167	69		€ 122.808	€ 255.648
			2 Deelplan 2: Bronckhorst	2	12	12		€ 289.765	€ 571.578
			16 Deelplan Doelincchem					€ 12.045	€ 123.367
			Kopie deelplannaam	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/07						
			1 Deelplan 1: Berkelland	€ 76.719					
			2 Deelplan 2: Bronckhorst	€ 171.474					
			16 Deelplan Doelincchem	€ 114.330					
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/09						
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Sisa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01	Aard controle R Indicator: J210B/02	Aard controle R Indicator: J210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06	
			1 1030005 Provincie Gelderland	€ 251.784	€ 1.784 19	2.369	Ja		
			2						
			3						
			4						
			5						

VERZAMELSTAAT AFREKENING GEMEENTEN

Programma	(a) Lasten	(b) Baten	(c) Saldo (b-a)	(d) Mutatie reserve	(e) Overschot bijdrage (c+d) inwonerbijdrage	(f) Ontvangen voorschot	(g) Bijdrage overschot	(h) Afrekening inwoner- bijdrage (f-g)
Smart Governance	4.951.000	4.332.000	-619.000	936.000	317.000	2.422.000	317.000	2.105.000
Bedrijfsvoering en rente								
- resultaat bedrijfsvoering	356.000	377.000	21.000	0	21.000	0	21.000	-21.000
- renteresultaat	361.000	613.000	252.000	-200.000	52.000	0	52.000	-52.000
Totaal	5.668.000	5.322.000	-346.000	736.000	390.000	2.422.000	390.000	2.032.000
(- = tekort) onttrekking = overschot								

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de programmabladen van de programmaverantwoording.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door algemeen bestuur op 6 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 113.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

De rapporteringstolerantie voor het toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden in de paragraaf bedrijfsvoering is door het algemeen bestuur bepaald op € 5.000.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 0 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 113.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 0 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke acties worden ondernomen om vermeldde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van Regio Achterhoek

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Regio Achterhoek te Doetinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van Regio Achterhoek op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de eigen verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 2 juli 2025 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2025;
- de balans per 31 december 2025;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 2 juli 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regio Achterhoek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 113.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 5.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet, die uit hoofde van artikel 35 lid 7 Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing is, hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet, die uit hoofde van artikel 35 lid 7 Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing is. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de eigen verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 2 juli 2025 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 2 juli 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal,

RA12 Veenendaal B.V.

J. van der Borg RA

Deel IV

Uiteenzetting financiële positie

1 Algemene financiële beschouwing

In deze bijlage wordt een toelichting gegeven op de exploitatierekening 2025 van de Regio Achterhoek.

1.1 Algemene financiële beschouwing

Het boekjaar hebben wij afgesloten met een voordelig jaarsaldo van € 390.000 (€ 1,29 per inwoner). De ontwikkeling van de inwonerbijdrage is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Saldo
Programma Smart Governance	8,01	8,01	6,96	1,05
Programma Bedrijfsvoering en rente	0,00	0,00	-0,24	0,24
Totaal bijdrage gemeenten	8,01	8,01	6,72	1,29

Gemeenten betalen € 8,01 per inwoner op begrotingsbasis. Voorgesteld van het voordelige saldo ad € 389.670 (€ 1,29 per inwoner) € 151.253 toevoegen aan het investeringsfonds, zoals opgenomen in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2025, € 150.000 bestemmen voor extra impuls op lobby en marketing om de visie 2050 en lobbyagenda te vertalen naar concrete en begrijpelijke boodschappen, en aantrekkelijke campagnes om de regio scherp op de kaart te zetten en € 88.470 uit te keren aan de gemeenten in de verhouding van het aantal inwoners.

Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten (vacatures en opleidingskosten) verminderd met extra inzet voor inhuur derden en door rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren).

1.2 Mutaties van de reserves en voorzieningen

Voor de dekking van alle uitgaven van de Regio onttrekken wij ook middelen aan de reserves. Dit moeten wij volgens voorschriften Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) afzonderlijk zichtbaar maken in de rekening.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan reserves is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Programma Smart Governance:			
Toevoegingen	151.000	725.000	576.000
Onttrekkingen	-813.000	-1.512.000	-1.512.000
Sub-totaal Smart Governance	-662.000	-787.000	-936.000
Programma Bedrijfsvoering en rente:			
Toevoegingen	-	200.000	200.000
Onttrekkingen	-5.000	-5.000	-
Sub-totaal Bedrijfsvoering en rente	-5.000	195.000	200.000
Totaal	-667.000	-592.000	-736.000

Op rekening basis zijn de onttrekkingen bij Smart Governance conform het begrote bedrag. De toevoeging is iets lager dan begroot. Bij de overige uitgaven en inkomsten is de onttrekking uit de reserve onderhoud huisvesting lager dan begroot. In de begroting is de toevoeging van het jaarresultaat tot een maximum van € 151.000 al opgenomen, terwijl dit op rekeningbasis bij de resultaatbestemming zal plaatsvinden.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan voorzieningen is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Programma Smart Governance:			
Toevoegingen	0	0	17.000
Onttrekkingen	0	0	0
Totaal	0	0	17.000

De toevoeging betreft de vorming van een voorziening verlofsparen.

1.3 Investerings

In 2025 zijn geen nieuwe investeringen gedaan.

1.4 Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten inclusief de mutaties in de reserves.

	Saldo
Incidentele baten	1.543.000
Incidentele lasten	-2.227.000
Totaal	-684.000
Mutatie reserve (onttrekking)	736.000
Saldo incidenteel (voordelig)	52.000

2. OVERZICHT TAAKVELDEN 2025

Taakveld		Lasten	Baten	Saldo
Bestuur				
0.1	Bestuur (inc. Regionale samenwerking)	4.935.745	4.072.451	-863.293
0.4	Ondersteuning organisatie (overhead)	372.811	0	-372.811
0.5	Treasury	3.381	612.509	609.128
0.8	Overige baten en lasten	0	259.877	259.877
Interne doorboeking kostenplaatsen		356.341	377.499	21.158
		5.668.278	5.322.336	-345.942
0.10	Mutatie reserves	276.833	1.012.445	735.612
Saldo van baten en lasten		5.945.111	6.334.781	389.670

3. VERZAMELSTAAT BIJDRAGE PER GEMEENTE 2025

Naam gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2024	Programma Smart Governance	Programma Bedrijfsvoering	Rente resultaat	Werkelijke totaal ongewijzigd beleid	Totaal per inwoner werkelijk	Totaal begroot primair	Afrekening verslagjaar
Aalten	27.319	190.037	-1.911	-4.617	183.509	6,72	218.700	-35.191
Berkelland	43.928	305.573	-3.072	-7.424	295.076	6,72	351.662	-56.585
Bronckhorst	36.124	251.287	-2.527	-6.105	242.655	6,72	289.188	-46.533
Doetinchem	59.648	414.925	-4.172	-10.081	400.672	6,72	477.507	-76.835
Montferland	36.879	256.539	-2.579	-6.233	247.726	6,72	295.232	-47.505
Oost Gelre	29.972	208.492	-2.096	-5.066	201.330	6,72	239.938	-38.608
Oude IJsselstreek	39.394	274.034	-2.755	-6.658	264.620	6,72	315.365	-50.745
Winterswijk	29.242	203.414	-2.045	-4.942	196.427	6,72	234.094	-37.668
Totalen	302.506	2.104.302	-21.158	-51.128	2.032.016		2.421.686	-389.670
Bijdrage per inwoner gemeenten (incl btw)		6,96	-0,07	-0,17		6,72	8,01	1,29